

GR BAR-organisatie

Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
werken samen op basis van

**vertrouwen, ruimte voor diversiteit en
gezamenlijkheid**

Begroting 2023

algemeen bestuur
5 juli 2022

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
BELEIDSBEGROTING	5
1. Programmplan.....	6
1.1 Doelstellingen.....	6
1.2 Prestatieafspraken en indicatoren	7
1.3 Financiën	9
1.4 Financiële en overige ontwikkelingen	10
2. Paragrafen	12
2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
2.2 Paragraaf Financiering.....	18
2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	21
2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering	23
FINANCIËLE BEGROTING	25
3. Overzicht van baten en lasten en toelichting	26
3.1 Cijfers begroting	26
3.2 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd	38
3.3 Overzicht incidentele baten en lasten.....	39
3.4 Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	40
3.5 Geprognosticeerde meerjarenbalans.....	40
3.6 EMU-saldo	40
BIJLAGEN	42
Bijlage Investerings	43
Bijlage Taakvelden.....	44
Bijlage Overzicht Overhead	45

Inleiding

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2023 van de gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie (hierna GR BAR). Onze GR BAR is de ambtelijke organisatie voor drie zelfstandige gemeenten. Excellente dienstverlening tegen acceptabele kosten met een kwalitatief deskundige en robuuste organisatie, dat is het doel van de BAR-samenwerking tussen Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

De begroting van onze GR BAR bevat alleen de budgetten voor de bedrijfsvoering, oftewel de kosten van het ambtelijk apparaat. De programmabudgetten maken deel uit van de gemeentelijke programmabegrotingen van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

Om op één A-4tje inzicht te krijgen in de cijfers van deze begroting wordt verwezen naar bladzijde 37, het Overzicht van baten en lasten 2023.

Budgetverhogingen 2023

De bestuurlijke behandeling van de gewenste budgetverhogingen 2023 /de budgetclaims voor de nieuwe begroting is deze keer anders verlopen dan gebruikelijk. Dat kwam door de bijzondere (overgangs)positie waarin wij ons in februari 2022 bevonden ten tijde van het afwegen van de budgetclaims.

Zo was er net een nieuw kabinet aangetreden en de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart waren in aantocht. Beide zouden leiden tot nieuwe en gewijzigde ambities met gevolgen voor onze GR BAR. Daar was op dat moment nog geen inschatting van te maken.

Daarom werd besloten vooralsnog maar een deel van de budgetclaims 2023 te honoreren en voor de resterende budgetclaims de besluitvorming over te laten aan het nieuwe bestuur. Dat zal later in 2022 plaatsvinden en daarna zullen de begrotingen van onze GR BAR en de gemeenten hierop worden aangepast.

Dit staat uitgebreid toegelicht in de begroting vanaf bladzijde 26.

Variantenanalyse naar de toekomst van onze GR BAR

In maart 2022 is het eindrapport "Sterk in nabijheid, slim in robuustheid" door het onderzoeksbureau & Van de Laar opgeleverd. Hierin is een variantenanalyse en een onafhankelijk advies opgenomen inzake de best passende toekomstige samenwerking tussen de deelnemende gemeenten in de GR BAR-organisatie. Het nieuwe bestuur zal na de verkiezingen besluiten hoe de toekomst van onze GR BAR er uit zal zien. In deze begroting is hiermee nog geen rekening gehouden.

In deze begroting 2023-2026 is logischerwijs ook nog geen rekening gehouden met de nieuwe en gewijzigde ambities op basis van nieuw beleid. Dat is aan het nieuwe bestuur. De begroting 2023 en bijbehorende indicatoren zijn gebaseerd op bestaand beleid en nu reeds beschikbare middelen. In de loop van 2022 zullen de BAR-begroting en de gemeentelijke begrotingen worden bijgesteld op basis van de gewijzigde ambities en de daaraan gekoppelde middelen. Ook zullen de uitkomsten van de variantendiscussie over de toekomst van onze GR BAR worden verwerkt zodra deze bekend zijn.

Coronapandemie

De uitbraak van het COVID-19 (corona) virus in het voorjaar van 2020 heeft een enorme impact gehad op ons leven en onze GR BAR. Ondanks de grotere kennis van het virus, de vaccinatiestrategie en de mildere Omikronvariant blijft het lastig in te schatten wat de middel- en lange termijn gevolgen van de pandemie zijn. In maart 2022 zijn alle maatregelen die de regering had genomen ter bestrijding van het virus opgeheven. Hierdoor lijkt het erop dat het coronavirus endemisch wordt, wat betekent dat corona een onderdeel wordt van de luchtwegvirussen die elke winter rondwaren.

In de cijfers van deze begroting is niets opgenomen voor eventuele gevolgen van de coronapandemie. De financiële consequenties blijken tot nu toe - gezien de rekeningen 2020 en 2021 en gezien wat inmiddels bekend is voor 2022 - vooral incidenteel te zijn.

Wel is duidelijk dat de ontwikkelingen van invloed zijn op onze GR BAR en haar bedrijfsvoering. We gaan blijvend meer thuiswerken dan voor de crisis gebruikelijk was en de druk op het sociaal domein en inkomensregelingen zal toenemen.

De verkenningen en toekomstscenario's die in 2020 zijn gemaakt vormen een belangrijk instrument om te kunnen blijven anticiperen op de maatschappelijke impact van de crisis. Onze GR BAR volgt de studies en onderzoeken naar de effecten van corona op de voet en gebruikt deze als input voor het actualiseren van de verkenningen en de scenario's. De impact en de effecten van COVID-19 zijn ook in 2023 en verder onderdeel van de reguliere werkzaamheden.

Oorlog in Oekraïne

Eind februari 2022 is Rusland buurland Oekraïne binnengevallen. Ten tijde van het opstellen van deze begroting (maart 2022) is de strijd nog in volle gang met enorme vluchtelingenstromen tot gevolg. De eerste opvang van deze vluchtelingen wordt - ook in onze gemeenten - georganiseerd. De toekomst van Oekraïne en daarmee ook die van deze vluchtelingen is zeer onzeker. Hoe lang de vluchtelingen zullen blijven is nog niet te zeggen. De kosten voor deze noodopvang zullen door het rijk vergoed worden. Hoe dit zal zijn in de fase na de eerste opvang van de vluchtelingen is nog onduidelijk. Naast de humanitaire gevolgen ontstaan ook grote prijsstijgingen voor energie en grondstoffen. In deze begroting is hier nog geen rekening mee gehouden.

Beleidsbegroting

1. Programmaplan

1.1 Doelstellingen

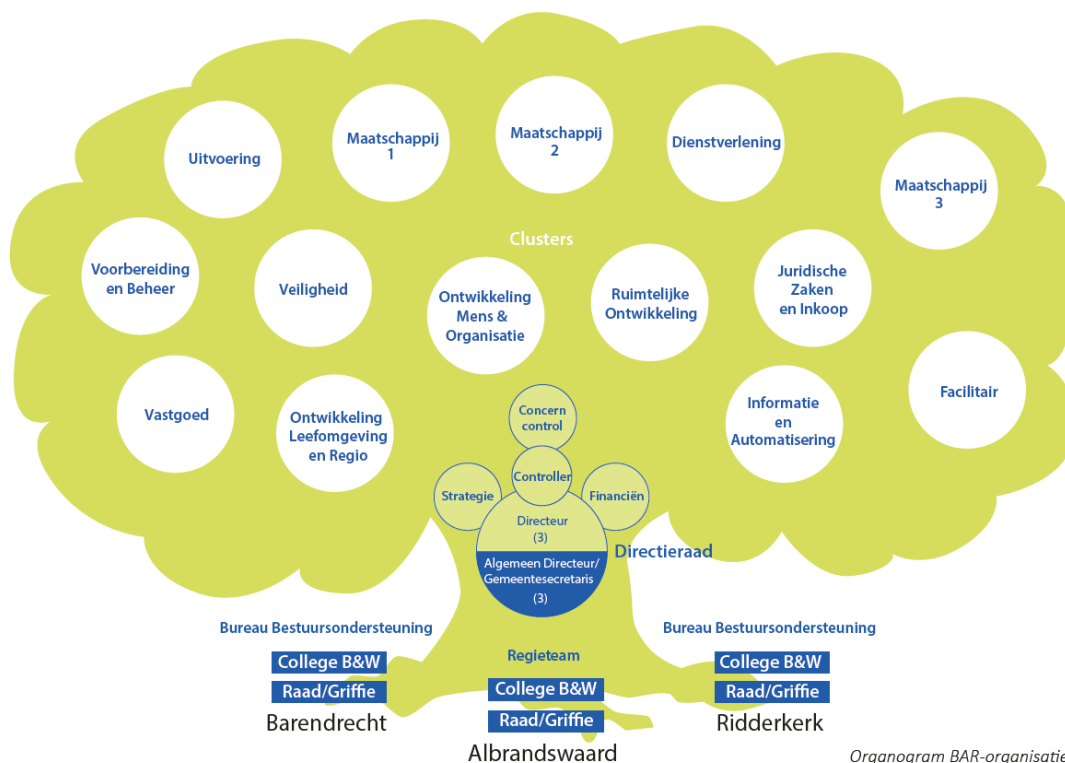
De GR BAR-organisatie is het samenwerkingsverband tussen de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Onze GR BAR ondersteunt op een professionele manier de drie gemeentebesturen in hun activiteiten voor de lokale samenleving.

Onze visie is:

Als BAR-organisatie zijn we een nabije overheid die met een warm hart betrokken is bij de gemeenschappen van de drie gemeenten en alle inwoners en partijen die daarin een plek hebben. We ondersteunen de drie besturen en werken met een goede dienstverlening aan de woon- en leefomgeving en complexe maatschappelijke vraagstukken die daar bij horen.

Die dienstverlening aan inwoners staat bij ons centraal. Onze visie is dan ook een visie op dienstverlening. Wij willen samen met inwoners een plezierige woon- en leefomgeving creëren in de drie gemeenten. Dat kan alleen als we onze oren en ogen goed openhouden. De maatschappelijke opgaven die spelen gaan we niet uit de weg. Integendeel, die pakken we proactief op.

Het bestuurlijke organogram van onze GR BAR ziet er als volgt uit:

Organogram BAR-organisatie

Onze centrale opgave is een optimaal functionerende ambtelijke organisatie die ervoor zorgt dat de drie gemeenten autonoom kunnen blijven opereren, ook met de huidige complexe opgaven zoals die van de drie decentralisaties.

Daarbij zijn de drie hoofddoelstellingen:

1. een excellente dienstverlening,
2. acceptabele kosten,
3. een kwalitatief deskundige en robuuste organisatie.

1.2 Prestatieafspraken en indicatoren

In 2017 zijn met het toenmalige DB en AB de hierboven genoemde drie hoofddoelstellingen uitgewerkt in prestatieafspraken met bijbehorende prestatie-indicatoren. Hierover wordt in ieder P&C-document - begroting, 1^e en 2^e tussenrapportage en jaarstukken - gerapporteerd. In 2020 zijn aanvullende afspraken toegevoegd in het kader van het organisatie-ontwikkelprogramma BAR-2020. BAR-2020 is in 2021 afgerond.

Op basis van de bestuurlijke ambities van de drie nieuwe gemeentebesturen zullen in 2022 nieuwe prestatieafspraken voor de GR-BAR voor 2023-2026 worden gemaakt. Hierbij worden de bestuurlijke ambities en de beschikbare middelen tegen elkaar afgewogen. Hierbij zal onderscheid gemaakt worden tussen gezamenlijke en lokale ambities, die door middel van standaard of maatwerk dienstverlening zullen worden vormgegeven en verrekend.

Vooralsnog zijn de huidige (oude) prestatieafspraken uit de begroting 2022 in deze begroting 2023 opgenomen. Deze zullen dus in 2022 worden bijgesteld.

Doelstelling	Prestatieafspraken	Indicator
Goede Dienstverlening	De klant staat centraal voor ons. We zorgen voor kwalitatief goede producten met een goede service en persoonlijke benadering	Waardering algehele dienstverlening
	We zorgen ervoor dat de klant optimaal wordt bediend en de wachttijd aan de telefoon zo kort mogelijk is	Wachttijd aan de telefoon
		Tevredenheid over telefonisch contact
	We zorgen ervoor dat de klant optimaal wordt bediend en de wachttijd aan de balie zo kort mogelijk is	Wachttijd aan de balie (met afspraak)
		Tevredenheid over het contact aan de balie
	Onze leveranciers worden zo snel mogelijk betaald	Betaaltermijn facturen (termijn leverancier)
	We handelen bezwaarschriften zo snel mogelijk af	Afhandeltermijn bezwaarschriften
	We zorgen ervoor dat de leefomgeving zo schoon, heel en veilig als mogelijk is	Beleving/tevredenheid schoon en heel
Beleving/beoordeling veiligheid		
We beantwoorden alle klantvragen zo snel mogelijk en bewaken de tevredenheid over het dienstverleningsproces	Optimale afwikkeling klantvragen	
	Tevredenheid over afwikkeling aanvragen	
Acceptabele kosten	We organiseren de samenwerking binnen de door de gemeenten beschikbaar gestelde budgetten. Uitgangspunt is een meerjarig sluitende exploitatie	Budgetafwijking BAR-begroting op totaalniveau
	We brengen financiële risico's in beeld	Ontwikkeling reserves versus risico's Risicoprofielen organisatieonderdelen/clusters
Kwalitatief deskundige, robuuste organisatie	We zorgen er voor dat de organisatie blijft functioneren bij grote calamiteiten en dat de gegevens veilig, controleerbaar, betrouwbaar en beschikbaar zijn.	Business continuïteit garantie
	We zorgen ervoor dat onverwacht vertrek of ziekte van een collega gemakkelijk kan worden opgevangen (verbeteren prestatie-info)	Percentage medewerkers zonder vervanger
	We streven naar op optimale begeleiding bij werk gerelateerd en/of terugkerend kortdurend verzuim	Tevredenheid over en effect van (expert) begeleiding op kort en middellang verzuim
	We tonen goed werkgeverschap	Beoordeling werkgever/organisatie door

		werknemers
		Medewerkers doorlopend betrokken bij organisatieontwikkeling en toetsing
Doorontwikkeling BAR-Organisatie	Meer aandacht voor de medewerker	We willen dat medewerkers ervaren dat er meer aandacht is voor hoe het me ze gaat, hun resultaten en hun persoonlijke ontwikkeling.
		We willen dat medewerkers zich meer betrokken voelen bij de organisatie.
		We willen dat medewerkers minder werkdruk ervaren.
	Beter inspelen op maatschappelijke opgaven	We willen dat het bestuur tevreden is over de aanpak van onze complexe opgaven.
		We willen dat maatschappelijke partners tevreden zijn over hoe ze betrokken worden.
		We willen een betere horizontale samenwerking tussen clusters en teams.
	Betere aandacht voor het bestuur	We willen dat collegeleden tevreden zijn over de kwaliteit van college- en raadsvoorstellen
		We willen dat collegeleden tevreden zijn over bestuurlijk comfort.
	Beter sturen	We willen dat medewerkers weten wat er van ze verwacht wordt doordat er duidelijke doelen en prioritering zijn.
		We willen beter in control komen in de interne beheersing. De belangrijkste ontwikkelpunten: rechtmatigheid, procesinrichting (welke taken zijn waar belegd), zaakgericht werken en budgetbeheer.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV, de gemeentelijke boekhoudvoorschriften) zijn 39 beleidsindicatoren verplicht voorgeschreven. Vijf van deze beleidsindicatoren hebben betrekking op de bedrijfsvoering en zijn daarom in de BAR-begroting opgenomen, zie het hierna volgende overzicht.

De bedoeling van deze indicatoren is de begroting en het jaarverslag beleidsmatiger te maken, zodat het bestuur zich een beeld kan vormen over behaalde en te behalen beleidsresultaten en ook om een onderlinge vergelijking tussen gemeenten mogelijk te maken.

Nr.	Indicator	Omschrijving	Jaar	Uitkomst	Bron
1	Formatie 836,31 fte	fte per 1000 inwoners	2023	6,87	Eigen begroting
2	Bezetting 819,47 fte	fte per 1000 inwoners	2023	6,73	Eigen begroting
3	Apparaatskosten € 77.056.100	kosten per inwoner	2023	€ 633	Eigen begroting
4	Externe inhuur € 415.000	percentage van de totale loonsom (€ 68.174.500) + het totaal van de externe inhuur (€ 415.000) = € 68.589.500	2023	0,6%	Eigen begroting
5	Overhead € 37.628.600	percentage van de totale lasten € 80.423.500	2023	46,8%	Eigen begroting

Toelichting:

1. Dit betreft de toegestane formatie (formatieplan).
2. Dit betreft het werkelijk aantal fte dat werkzaam is bij de GR BAR (per 1 januari 2022).
3. Apparaatskosten, ook wel organisatiekosten, zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie. In het geval van de GR BAR gaat het om het totaal van de begroting (netto).
4. Externe inhuur betreft de werkzaamheden uitgevoerd door externen in opdracht van de GR BAR, waarbij personele capaciteit en deskundigheid wordt ingezet zonder arbeidsovereenkomst of aanstelling.
5. Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing van de organisatie en de ondersteuning van het primaire proces.

(de uitkomst van deze indicator is indicatief, de berekening is bewust globaal en eenvoudig gehouden)

- fte = full-time equivalent, oftewel voltijdsequivalent: het equivalent van een 36-urige werkweek

- inwoners = 121.774, is het totaal aantal inwoners van de drie gemeenten per 1 januari 2022,

bron: Gemeentelijke basisadministratie, januari 2022

1.3 Financiën

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel is weergegeven wat de totale netto lasten van onze GR BAR zijn. De GR BAR heeft, in tegenstelling tot de gemeenten, slechts één programma, namelijk bedrijfsvoering. De programmabudgetten van de gemeenten zijn opgenomen in de begrotingen van de gemeenten zelf.

De in de tabel genoemde bedragen zijn gesaldeerde bedragen van de baten en de lasten (exclusief de bijdragen van de gemeenten)

Omschrijving	jaarschijf 2023 uit de begroting 2022 na wijziging	Autonome ontwikkelingen en volumegroei	Nieuwe taken	Handhaven ambitie huidige dienstverlening	begroting 2023
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	64.816.100	199.200	-	-	65.015.300
Overige bedrijfsvoering lasten	11.829.300	211.500	-	-	12.040.800
TOTAAL SALDO (excl. bijdragen gemeenten)	76.645.400	410.700	-	-	77.056.100

Voor een verdere specificatie van deze cijfers wordt verwezen naar het onderdeel Overzicht van baten en lasten 2023 in de financiële begroting op bladzijde 37.

Onze GR BAR heeft als belangrijkste inkomstenpost de bijdragen van de drie gemeenten.

Er is geen apart bedrag voor onvoorzien geraamd.

Eventuele tegenvallers worden of binnen de eigen middelen opgevangen of doorbelast aan de gemeenten als het bijvoorbeeld nieuwe taken of meerwerk betreft.

1.4 Financiële en overige ontwikkelingen

Cao gemeenten

Zodra de financiële consequenties van een nieuwe cao bekend zijn worden die verwerkt in de P&C-documenten van onze GR BAR. Dat is dan de eerstvolgende tussenrapportage of begroting na het verbindend worden van de cao. Afgesproken is dat hiervoor de gemeentelijke bijdragen mogen worden verhoogd.

Voor de werknemers van onze GR BAR is de cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO) van toepassing. De huidige cao SGO 2021-2022 is op 27 januari 2022 bekrachtigd en loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023. De financiële gevolgen worden structureel verwerkt in de 1^e tussenrapportage 2022.

Prijsstijgingen

De te hanteren prijsstijging voor de inflatiegevoelige posten in de begroting wordt ieder jaar gebaseerd op de prognose in het jaarlijks verschijnende Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Plan Bureau (CPB).

In het CEP 2022 van 16 maart 2022 gaat het CPB uit van een inflatie voor 2023 van 2,2%. Dit gaat om een bedrag van € 211.500.

Afgesproken is dat de GR BAR door de gemeenten wordt gecompenseerd voor de inflatie.

Voor de meerjarenraming van onze GR BAR (2024 - 2026) worden constante prijzen gehanteerd.

Structurele werkzaamheden doorontwikkeling Horizontaal Toezicht Belastingdienst

De Belastingdienst heeft eind 2020 haar nieuwe beleid inzake doorontwikkelde horizontaal toezicht (HT) gepubliceerd. Dit gaat voor alle belastingplichtigen gevolgen hebben. In de kern houdt het in dat van belastingplichtigen een actievere invulling wordt gevraagd dan voorheen. De organisatie moet zelf periodiek toetsen of de aangiften vrij zijn van onjuistheden. Een gedocumenteerde fiscale strategie en aantoonbaar werkende fiscale beheersingsmaatregelen dienen aanwezig te zijn. Sinds 2021 pakken wij dit projectmatig op aan de hand van een stappenplan wat met de Belastingdienst is afgestemd.

De eerste stappen zijn inmiddels gezet. Uit de fiscale risicoanalyse (waar we ten tijde van dit schrijven mee bezig zijn) komt naar voren dat er circa 65 fiscale risicogebieden zijn. Die zullen nader worden uitgewerkt. Als deze analyse gereed is zal duidelijk worden of er alleen maar werkzaamheden van de achterkant naar de voorkant van het proces verschuiven, of er extra capaciteit nodig is, of dat een herprioritering van de werkzaamheden kan volstaan. Door fiscale aandacht “aan de voorkant” in te zetten en een convenant HT met de Belastingdienst af te sluiten kunnen boekenonderzoeken achteraf voorkomen worden.

In de loop van 2022 zal dus duidelijk worden of er extra capaciteit nodig is. Maar onze verwachting op dit moment is dat er BAR-breed structureel extra capaciteit nodig zal zijn om aan te kunnen blijven tonen dat we fiscaal in control zijn. Die benodigde extra capaciteit schatten we voorsnog in op 1 fte.

Organisaties die geen horizontaal toezicht hebben zullen de gevolgen van dit nieuwe beleid van de Belastingdienst gaan merken. Bij een boekenonderzoek zal de Belastingdienst gaan werken met een geïntegreerde steekproefcontrole. Als daar een fout uitkomt extrapoleert de Belastingdienst deze fout en is het aan de organisatie om aan te tonen dat deze extrapolatie onjuist is.

Omgevingswet 2023

De geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet is inmiddels opnieuw uitgesteld en wel tot 1 januari 2023. Na de inwerkingtreding eindigt het Programma Omgevingswet en begint het echte werken met de wet. Er geldt een overgangperiode tot 2030 waarin de gemeenten moeten zorgen voor een nieuw Omgevingsplan met alle gewenste regelgeving. Gebieds- en thematische visies kunnen vervangen worden door het kerninstrument Omgevingsprogramma, als uitwerking van de strategische Omgevingsvisie. Op gemeentelijk niveau zullen de komende jaren keuzes gemaakt moeten worden hoe om te gaan met de Omgevingsprogramma's en de invulling van het Omgevingsplan.

Vanaf 2022 zijn de gemeenten - in plaats van de provincie - ook verantwoordelijk voor een aantal bodemtaken. De verwachting is dat de rijksbijdrage niet kostendekkend zal zijn, welk financieel nadeel dit de gemeenten zal opleveren is nog niet duidelijk.

Voor 2023 is een budget beschikbaar van € 280.000 voor de technische (ICT) uitvoering van de Omgevingswet. Naar het zich op dit moment laat aanzien zal er een restantbedrag van € 91.000 worden doorgeschoven van het jaar 2022 naar 2023, wat het budget voor 2023 op € 371.000 brengt.

Voor 2023 is de extra ureninzet voor Milieu geraamd op € 84.000. Dit betreft incidentele uren voor het uitwerken van milieuthema's, deelname aan uitwerken Omgevingsplan, Bruidsschat en Toepasbare regels. Dat brengt het voorlopige totaal aan uitvoeringskosten Omgevingswet in 2023 op € 364.000. Dat maakt dat de nu bekend zijnde kosten tot en met 2023 gedekt kunnen worden uit het reeds beschikbare budget voor de implementatie van de Omgevingswet.

In de loop van 2022 zal meer duidelijkheid ontstaan over de benodigde extra inzet van mensen en middelen.

Aankondiging piek reisdocumenten 2024 - 2029

In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Vanaf 2024 gaan we de effecten merken van de nieuwe cyclus die is ontstaan door de invoering van de langere geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten.

Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd kunnen vanaf 2024 een nieuw document aanvragen. Deze piek duurt tot 2029. Met deze informatie kan in 2022 uitgerekend worden wat de gevolgen zijn voor de begroting van 2024 en de daaropvolgende jaren.

Om deze toename het hoofd te kunnen bieden wordt gedacht aan het inrichten van een flexibele schil. De dekking kan waarschijnlijk (voor een deel) worden gevonden in de legesopbrengsten die ook zullen toenemen. Dit wordt meegenomen in de berekening.

Er is door de VNG een rekenmodel beschikbaar gesteld dat de toename van de reisdocumenten voor het jaar 2024 en verder berekent. Dit model laat zien dat er bij de 3 gemeenten in 2024 vier tot vijf maal zoveel aanvragen zullen zijn.

Verdergaande digitalisering clusters Maatschappij

Bij de Clusters van Maatschappij is verdergaande digitalisering nodig. Digitalisering vergt inzet van de vakafdeling, maar ook van applicatie- en i-services. Alle capaciteit staat onder druk, waardoor projecten een langere doorlooptijd kennen dan verwacht. Dit geldt ook voor het beschrijven van processen. Binnen de huidige capaciteit is geen ruimte voor de wet digitalisering en andere nieuwe ontwikkelingen. Er lopen momenteel veel digitaliseringstrajecten waaronder post en e-diensten.

COVID-19

De uitbraak van het COVID-19 (corona) virus in het voorjaar van 2020 heeft een enorme impact gehad op ons leven en onze GR BAR. Ondanks de grotere kennis van het virus, de vaccinatiestrategie en de mildere omikronvariant blijft het lastig in te schatten wat de middel- en lange termijn gevolgen van de pandemie zijn. Het lijkt erop dat het coronavirus endemisch wordt, wat betekent dat corona een onderdeel wordt van het vaste pakket luchtwegvirussen dat elke winter rondwaart. De ontwikkeling van de omikronvariant en de effecten daarvan ondersteunen deze veronderstelling.

Ook nu de endemische fase is aangebroken en geen inperkingen op het normale leven noodzakelijk zijn, zijn de middel- en lange termijneffecten nog steeds onzeker. Daarom is er in de cijfers van deze begroting niets opgenomen voor eventuele gevolgen van de coronapandemie. Mede omdat de financiële consequenties tot nu toe vooral incidenteel blijken te zijn. Dit blijkt uit de rekeningen 2020 en 2021 en ook uit wat inmiddels bekend is voor 2022.

Wel is duidelijk dat de ontwikkelingen van invloed zijn op onze GR BAR en haar bedrijfsvoering. We gaan blijvend meer thuiswerken dan voor de crisis gebruikelijk was. Dit heeft gevolgen voor onze interne bedrijfsvoering, digitalisering, huisvesting en de vitaliteit van onze medewerkers. Door de toename in het gebruik van digitale middelen en het online samenwerken is de kwaliteit en veiligheid van de ICT-infrastructuur van extra belang geworden, net als de digitale vaardigheden van de medewerkers en het risico op internetcriminaliteit. Dit zijn nieuwe en belangrijke aandachtspunten in de bedrijfsvoering van de GR BAR.

Een andere ontwikkeling is dat de druk op het sociaal domein en inkomensregelingen zal toenemen wat leidt tot hogere uitgaven voor onze drie gemeenten. Dit heeft impact op de bedrijfsvoering van de GR BAR.

De verkenningen en toekomstscenario's die in 2020 zijn gemaakt vormen een belangrijk instrument om te kunnen blijven anticiperen op de maatschappelijke impact van de crisis. Onze GR BAR volgt de studies en onderzoeken naar de effecten van corona op de voet en gebruikt deze als input voor het actualiseren van de verkenningen en de scenario's. De uitvoering hiervan vindt zoveel mogelijk plaats binnen de lijnorganisatie, de bestaande P&C-cycli en de werkzaamheden die hiervan onderdeel uitmaken. De impact en de effecten van COVID-19 zijn ook in 2023 en verder onderdeel van de reguliere werkzaamheden.

2. Paragrafen

2.1 Paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing

Onze GR BAR is de uitvoeringsorganisatie namens de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Voor deze gemeenten voert de GR BAR actief beleid op de beheersing van de risico's die gezamenlijk worden gelopen. Door inzicht in de actuele risico's en de mogelijke maatregelen, worden organisatie en bestuur in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Alle risico's worden tenminste twee keer per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Alle geïdentificeerde onzekerheden of risico's die niet in de begroting (kunnen) worden opgenomen, worden vanaf het moment dat zij kwantificeerbaar zijn opgenomen in het risicoprofiel. Dit risicoprofiel komt tot stand met behulp van het risicomangementsoftware-programma NARIS.

Weerstandsvormogen, weerstandscapaciteit en risico's

Het weerstandsvormogen is het saldo van de weerstandscapaciteit en de risico's, oftewel:
weerstandscapaciteit - risico's = weerstandsvormogen.

De weerstandscapaciteit kan bestaan uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, het bedrag voor onvoorzien en stille reserves. Geen van deze componenten is aanwezig binnen onze GR BAR wat maakt dat onze GR BAR geen weerstandscapaciteit heeft. De in deze paragraaf geïnventariseerde risico's van de GR BAR zijn ondergebracht bij de gemeenten waar ze in de gemeentelijke risicoprofielen zijn opgenomen.

Top 10 belangrijkste risico's GR BAR

Onze GR BAR gaat over gezamenlijk werkgeverschap en inkoop waardoor het risicoprofiel gericht is op bedrijfsvoering en daarmee de top tien bedrijfsvoeringsrisico's met de grootste (financiële) impact toont.

Onder bedrijfsvoering valt alles wat de GR BAR inzet om burgers, bedrijven en instellingen van de deelnemende gemeenten goed te bedienen. De bedrijfsvoering omvat tevens alle activiteiten die binnen de organisatie worden uitgevoerd, met uitzondering van het verlenen van diensten en het produceren van producten, oftewel het primaire proces. Bedrijfsvoering betreft ook de inrichting, de organisatie en de ervaring en deskundigheid van het personeel.

Onze GR BAR voert ook primaire processen uit. De belangrijkste risico's behorend bij het primaire proces staan in de risicoprofielen van de gemeentelijke bestuursrapportages omdat deze direct gerelateerd zijn aan gemeente-specifieke doelen en bijbehorend uitvoeringsbeleid.

Het totaal aan risico's van onze GR BAR, per 15 februari 2022, bedraagt 2.874.000 en wordt afgedekt door de deelnemende gemeenten. Deze top tien vertegenwoordigt 88% van het totaal aan bedrijfsvoeringsrisico's.

Pos Nu/oud	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen/ info	Maximaal	Invloed (%)
1 / 1	Cluster ICT risico's gerelateerd aan software, hardware, communicatietechniek en informatiebeveiliging.	Financieel, imago,	Business Continuity Management, kwaliteitsontwikkeling, organisatieontwikkeling, jaarlijkse IT audit	€ 900.000	21,11
2 / 2	Aansprakelijkheid door fouten/onwetendheid/niet handelen van personeel	Financieel, imago	HRM, begeleiding en ontwikkeling	€ 800.000	15,20
3 / 3	Achterblijvende ontwikkeling bedrijfsprocessen/-structuur	Financieel, tijd-uitstel, doelstelling, imago	Ondersteuning transformatie decentralisatie, organisatieontwikkeling, good governance	€ 400.000	9,47
4 / 4	Invullen competenties die onvoldoende ontwikkeld/aanwezig zijn kost meer dan geraamd. Moeilijke werving door schaarste op arbeidsmarkt.	Financieel, kwaliteit, dienstverlening, imago	Business Continuity Management, HRM, begeleiding en ontwikkeling, doorontwikkeling BAR-organisatie	€ 400.000	9,12
5 / 5	Niet (kunnen) voldoen aan actuele wet- en regelgeving (Compliance)	Financieel, imago	Organisatieontwikkeling, ontwikkelen Governance, Risk en Compliance competenties	€ 525.000	8,85
6 / 6	Risico's met betrekking tot beheer/functie van binnen- en buitenaccommodaties	Financieel	Business Continuity Management, accommodatiebeheersproces, organisatieontwikkeling	€ 500.000	8,05

7 / 7	Cluster risico's Fraude en Integriteit	Financieel - extra kosten en boetes, imagoschade	Organisatieontwikkeling, verbeteren compliance functie	€ 750.000	6,93
8 / 8	Onvoorziene kosten doorontwikkeling GR BAR-organisatie	Financieel	BAR-organisatie, monitoring, organisatieontwikkeling	€ 250.000	4,01
9 / 11	Brand- en gevolgschade + glasschade in/aan gebouwen in eigendom of beheer van de gemeenten	Financieel	Geaccepteerde risico's	€ 250.000	2,88
10 / 9	Onvoldoende inzicht in en kennis van contracten	Financieel, schade voor de gemeente	Contractbeheer-/management, organisatieontwikkeling	€ 250.000	2,42
					88,04%

Ontwikkeling risicoprofiel GR BAR

Het actuele risicoprofiel laat voor wat betreft de mogelijke financiële gevolgen een positieve trend zien over geheel 2021 die op nagenoeg hetzelfde niveau zal worden doorgetrokken in het begin van 2022. De ontwikkeling van de pandemie zal een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van het risicoprofiel. In het meest positieve scenario zal Nederland in maart van dit jaar (voorlopig) van de meeste beperkingen af zijn en terugkeren naar omstandigheden zoals voor de pandemie. De effecten van dit positieve scenario in de ontwikkeling van de pandemie zullen pas op de middellange termijn echt merkbaar zijn bij de bedrijfsvoeringsrisico's. Er is nog teveel onzekerheid om op korte termijn het risicoprofiel bij te stellen.

De risico's in dit profiel zijn weloverwogen en gebaseerd op zo nauwkeurig mogelijke schattingen op basis van lokale en landelijke ontwikkelingen en actuele inzichten in mogelijke scenario's. In 2022 worden er belangrijke beheersingsmaatregelen doorgevoerd die de bedrijfsvoeringsrisico's in de loop van dit jaar verder kunnen doen afnemen.

In 2022 zijn de na-ijleffecten van de crisismaatregelen merkbaar. Deze zogeheten boeggolf, ontstaan door maatregelen gebaseerd op uitstel van directe effecten van de crisis, kan de komende tijd serieuze invloed gaan hebben op de prestaties van onze organisatie. Een nieuwe opleving van het coronavirus en de noodzaak tot nieuwe ingrijpende maatregelen in de loop van 2022 blijft een reëel risico.

Toekomst GR BAR

Onze GR BAR kent momenteel een belangrijke onzekerheid als gevolg van de ongewisse toekomst van alle BAR-medewerkers door de opgestelde varianten-analyse. Deze analyse gaat een belangrijke rol spelen bij de keuze hoe de toekomst van onze uitvoeringsorganisatie er uit gaat zien.

Oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne raakt in korte tijd alles en iedereen, dus ook de gemeenten. Deze tragedie kent veel directe gevolgen en vraagt om reactie op diverse vlakken. Of het nu gaat om de opvang van de grote stroom vluchtelingen of de economische effecten van sancties en de tegenacties hierop. De komende tijd zullen er op diverse vlakken keuzes (moeten) worden gemaakt. Veel doelen die voor de invasie van Rusland in Oekraïne zijn gesteld moeten worden bijgesteld. Zeker nu er voorlopig nog geen zicht is op een eind aan deze oorlog.

Regerakkoord Rutte 4

Het nieuwe regeerakkoord zorgt ook voor extra en / of nieuwe inspanningen die in de komende periode van invloed zullen zijn op het risicoprofiel van de GR BAR.

Top 10 risico's met korte toelichting en opsomming belangrijke trends en ontwikkelingen

1. Cluster ICT risico's gerelateerd aan software, hardware, communicatietechniek en informatieveiligheid.

Door de ontwikkeling van nieuwe technologieën en digitalisering is digitaal werken en het belang van veiligheid online fundamenteel. Stilstaan is achteruitgang, maar aanhaken vraagt veel van organisaties qua ontwikkeling en inzet van middelen. De coronacrisis heeft het digitaal door kunnen pakken in de dienstverlening en de beheersing ervan onder een vergrootglas gelegd. Het is lovenswaardig hoe resiliënt (weerbaar) de ICT-dienstverlening binnen de GR BAR is. Tegelijk wordt zichtbaar welke toenemende eisen er worden gesteld aan een goedwerkende en veilige digitale werkomgeving, zeker nu we hybride werken als nieuwe norm zien. De grote verantwoordelijkheid om op de best mogelijke wijze met de gevoelige gegevensverzamelingen om te gaan dwingt gemeenten tot aanhoudend investeren in de randvoorwaarden die continu om een upgrade vragen.

Trends en ontwikkelingen:

- afname mentaal welbevinden: medewerkers die door stress, drukte of vermoeidheid minder scherp zijn bij de inachtneming van de beveiligingsrichtlijnen.
- nieuwe regeerakkoord bevat plannen waarin (deels) thuiswerken onderdeel vormt van een breder pakket van maatregelen om de uitstoot in de mobiliteit terug te brengen.
- thuiswerken wordt een blijvende optie voor diegenen die hun werk thuis kunnen doen.
- door het hybride werken is er een grotere kans op problemen met of inbraak in de ICT-systemen, de veiligheid bij online samenwerken staat onder druk (verdere digitalisering samenleving en aantal diensten).
- digitale transformatie van overheidsdienstverlening neemt verder toe in omvang en complexiteit.
- toenemende groep mensen die niet optimaal kunnen functioneren en taken niet/moeizamer kunnen uitvoeren door onvoldoende digitale vaardigheden.
- niet of beperkt in (kunnen) vullen van de technische bedrijfsfuncties behorend bij de noodzakelijke technologie en het expertiseniveau.
- cyberaanval waardoor bedrijfsvoering (deels) stil komt te liggen.

2. Aansprakelijkheid door fouten/onwetendheid/niet handelen van personeel

De praktijk toont aan dat het personeel van onze GR BAR een veerkrachtig geheel vormt en onder moeilijke omstandigheden in staat is te schakelen en met beperkte mogelijkheden te blijven presteren. De kans dat er iets misgaat onder de huidige omstandigheden is wel hoger. We lijken een fase in te gaan waarin we terug kunnen keren naar een relatief normale werksituatie. Intussen is er evengoed veel aan het veranderen. De taken op lokaal niveau nemen toe en worden steeds ingewikkelder. De blijvende toename van het aantal taken en vereiste kennis door diverse nieuwe wetten of aanpassingen in wetten komen hier extra bij.

Trends en ontwikkelingen:

- afname mentaal welbevinden door de lange duur van de pandemie: medewerkers die door stress, drukte, vermoeidheid minder scherp zijn.
- hogere werkbelasting door toename belasting van lokale overheid en invoering van nieuwe regelingen.
- nieuwe en gewijzigde wetten en regels vragen ook ontwikkeling van bijkomende competenties. Het niet of onvolledig invullen van competenties vormt inmiddels een aanzienlijk risico.

- uitval en vertrek personeel door ziekteverzuim en/of hoge werkdruk, hoger ziekteverzuim.

3. *Achterblijvende ontwikkeling bedrijfsprocessen/-structuur*

Onze GR BAR investeert doorlopend in het actualiseren en optimaliseren van de processen. De huidige omstandigheden waaronder moet worden gewerkt kennen diverse elementen die uiteraard van invloed zijn op het tempo.

Trends en ontwikkelingen:

- hogere werkdruk en stress door corona, andere prioriteiten (afname welbevinden).
- burgerparticipatie in het gedrang.
- procesoptimalisatie is vertraagd door de beperkingen als gevolg van de pandemie en de daarbij horende coronarichtlijnen.
- uitval van personeel door ziekteverzuim / corona-gerelateerd verzuim (quarantaine) zal in 2022 een rol blijven spelen.
- de onzekerheid over de toekomstige organisatievorm van onze GR BAR remt de doorontwikkeling.

4. *Invullen competenties die onvoldoende ontwikkeld / aanwezig zijn kost meer dan geraamd. Moeilijke werving door schaarste op arbeidsmarkt.*

Onze GR BAR geeft invulling aan de taken van de deelnemende gemeenten. Om invulling te geven aan de vereiste gemeentelijke architectuur moet continu een breed scala aan bedrijfsfuncties worden ingevuld. Dit is een grote uitdaging omdat we het hier hebben over mensen en het invullen van specifieke competenties.

Trends en ontwikkelingen:

- mogelijkwijze door een toename van de werkloosheid ook een afname van de schaarste op de arbeidsmarkt (dit is nog niet bevestigd gezien in onafhankelijke studies, hoewel de werkloosheid wel toeneemt volgens de laatste ramingen van het CPB).
- het inwerken van en de binding van nieuwe medewerkers met de organisatie gaat digitaal lastiger.
- toename in eisen kennis, ervaring en specifieke vaardigheden (competenties).
- de onzekerheid over de toekomst van onze GR BAR veroorzaakt onzekerheid en de kans op een toename in het personeelsverloop.

5. *Niet voldoen aan actuele wet- en regelgeving (Compliance)*

De verantwoordelijkheid voor het compliant zijn is verdeeld over verschillende rollen en staat onder druk door invoering en wijzigingen van wetgeving en daarmee de uitbreiding van gemeentelijke taken en plichten. Compliance management en juridische control zijn in onze GR BAR sterk in ontwikkeling.

Trends en ontwikkelingen:

- beheersen van nieuwe en complexe regelgeving die is ontstaan als gevolg van de coronacrisis.
- uitvoering van wetten / taken in sociaal domein (Wmo, Participatie, Jeugdzorg) komt door de stijgende vraag / kosten in het gedrang.
- uitvoering geven aan wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging en privacybescherming vereisen en leggen toenemend beslag op specifieke competenties.
- uitvoering energietransitie in het gedrang: komen gemeenten de wettelijke taken nog na?
- BAR-organisatie moet zich nog door ontwikkelen in resilience management of resilience strategie (weerbaarheid).

6. *Risico's met betrekking tot beheer / functie van binnen- en buitenaccommodaties*

Met name de accommodaties voor sport en ontspanning staan vaker leeg door de coronacrisis. Wanneer deze wel (gedeeltelijk) in gebruik zijn levert dat aanpassingen op voor het coronaproof maken van de accommodaties en het begeleiden van de groepen die van de accommodaties gebruik maken.

Inmiddels lijkt de coronacrisis in een fase te komen waardoor dit risico kan gaan afnemen in het komende jaar. Maar het is voor het opstellen van dit risicoprofiel nog te vroeg om het negatieve scenario terug te brengen.

Trends en ontwikkelingen:

- uitval personeel door ziekteverzuim.
- geen of ander gebruik van de accommodaties.
- geen of minder huurinkomsten.

7. *Cluster risico's Fraude en Integriteit*

Door voldoende capaciteit toe te kennen aan een uitgebreide frauderisicoanalyse worden bestuur en management in positie gebracht om kritisch toezicht te houden op de uitvoering van het beleid.

Trends en ontwikkelingen:

- risicoanalyse fraude en integriteit geborgd in het geactualiseerde beleid.
- verdere digitalisering van samenleving en aantal diensten.
- eerder in aanraking komen met criminaliserende omstandigheden / factoren.

8. *Onvoorziene kosten doorontwikkeling BAR-organisatie*

Veel van bovengenoemde risico's zijn van invloed op de doorontwikkeling van de BAR-organisatie. De ervaringen en inzichten leren om vooral realistisch om te gaan met de vele onzekerheden in het aan verandering onderhevige wereldbeeld.

Trends en ontwikkelingen:

- gemeentelijke bedrijfsfuncties kunnen niet altijd of niet volledig worden ingevuld.
- veranderde omstandigheden vragen om nieuwe vaardigheden, middelen en aanpassingstijd.
- streven de doorontwikkeling door te zetten en stabiel te blijven acteren als organisatie in crisistijd.
- onderzoek & van der Laar (variantenanalyse) vraagt om een scenario-risicoanalyse per variant.
- de nieuwe plannen van het kabinet Rutte 4 gaan het profiel beïnvloeden. Extra inspanningen zijn al in beeld maar de vergoedingen zijn nog niet bekend (dit komt in de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds). NB: dit kan als een positief risico uitpakken.

9. *Brand- en gevolgschade + glasschade in/aan gebouwen in eigendom of beheer van de gemeenten*

Het is in bepaalde situaties beter om risico's te accepteren en af te dekken vanuit de eigen middelen dan te kiezen voor vaak kostbare verzekeringen.

10. *Onvoldoende inzicht in en kennis van contracten*

De toenemende kwaliteit bij inkoop- en contractmanagement binnen onze GR BAR doen dit risico afnemen. Het omgevingsbeeld waarbinnen wordt geacteerd verandert echter sterk en zorgt voor vele uitdagingen.

Trends en ontwikkelingen:

- verdere digitalisering van samenleving en aantal diensten.

- discipline en communicatie van alle verschillende verantwoordelijken in een keten-netwerkorganisatie waarin de product- en dienstverlening plaatsvindt.
- toenemende volatiliteit (snel veranderend), complexiteit en ambiguïteit (vaagheid, dubbelzinnigheid).

2.2 Paragraaf Financiering

Kaders

De wettelijke kaders rondom de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Beheersing van de financiële risico's speelt daarin een belangrijke rol. In het treasurystatuut 2018 van onze GR BAR zijn deze wettelijke kaders verder uitgewerkt. Het statuut schetst de context waarbinnen het treasurybeleid van de GR is vorm gegeven en beschrijft de bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen de treasuryfunctie.

Afdekken reguliere exploitatiekosten en totaalfinanciering

Om de treasuryfunctie adequaat te kunnen invullen is juiste, tijdige en volledige financiële informatie - zoals een betrouwbare liquiditeitsplanning - van essentieel belang.

De periodieke bevoorschotting van de deelnemende gemeenten is zoveel mogelijk afgestemd op de financieringsbehoefte en dekken de uitgaande kasstroom van de reguliere exploitatie af. Hierdoor hoeft onze GR BAR over het algemeen geen geldleningen af te sluiten.

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen die boven een bepaald drempelbedrag uitkomen aan te houden in 's Rijks schatkist. Overtollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten: de zogenoemde 'inleenrente'. Op dit moment is deze inleenrente zo goed als nihil. Daarom wordt bij overliquiditeit geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om dit op een deposito bij het Rijk te zetten.

Volgens het treasurystatuut kunnen, in het geval van tijdelijke liquiditeitstekorten en -overschotten, de GR BAR en de drie gemeenten elkaar onderling kasgeldleningen verstrekken tegen een marktconforme rente. Zolang de rente op kasgeldleningen negatief is, benutten we deze mogelijkheid niet.

Renterisicobeheer

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de renterisico's van onze GR BAR.

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. Voor de bepaling van de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn twee normen verplicht gesteld:

- de kasgeldlimiet, heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar,
- de renterisiconorm, heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf één jaar.

Deze twee onderdelen hebben als doel de budgettaire risico's als gevolg van rentestijgingen te beperken.

- *Kasgeldlimiet*

Met de kasgeldlimiet heeft de wetgever een norm gesteld voor het maximum bedrag aan kortlopende middelen (looptijd tot maximaal een jaar) waarmee de decentrale overheid haar activiteiten mag financieren. Het doel van deze limiet is het risico te voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct grote impact hebben op de rentelasten tijdens het begrotingsjaar.

Bij overschrijding van de kasgeldlimiet gedurende drie achtereenvolgende kwartalen dienen deze rapportages te worden toegezonden aan de provincie, met daarbij een plan om weer te gaan voldoen aan de kasgeldlimiet.

Hieronder volgt een prognose van de kasgeldlimiet over 2023. De financieringsbehoefte van onze GR BAR is over het algemeen laag. Als op korte termijn liquiditeitsbehoefte ontstaat, wordt dit opgevangen door een tijdelijke ophoging van de wekelijkse bijdragen van de gemeenten. Dit corrigeren we met lagere bijdragen later in het jaar, waardoor de bijdragen over het hele jaar verspreid aansluiten bij de begroting. Wanneer het toch nodig blijkt dat er kortlopende leningen moeten worden afgesloten, hanteren we de kasgeldlimiet als grens.

KASGELDLIMIET

Kasgeldlimiet

Omvang lasten begroting 2023 (x € 1.000)	€	80.424	(o.b.v. primitieve begroting)
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag		8,20%	
Kasgeldlimiet in bedrag	€	6.595	

		bedragen x 1.000 euro			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
A	Vlottende schuld				
	maand 1	0	0	0	0
	maand 2	0	0	0	0
	maand 3	0	0	0	0
	Gemiddelde per kwartaal	0	0	0	0
B	Vlottende middelen				
	maand 1	2.530	2.530	2.530	2.530
	maand 2	2.530	2.530	2.530	2.530
	maand 3	2.530	2.530	2.530	2.530
	Gemiddelde per kwartaal	2.530	2.530	2.530	2.530
A-/B	Saldo schuld (+) of overschot (-)				
	maand 1	-2.530	-2.530	-2.530	-2.530
	maand 2	-2.530	-2.530	-2.530	-2.530
	maand 3	-2.530	-2.530	-2.530	-2.530
C	Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)	-2.530	-2.530	-2.530	-2.530
D	Kasgeldlimiet	6.595	6.595	6.595	6.595
C-/D	Ruimte onder kasgeldlimiet	9.125	9.125	9.125	9.125

- *Renterisiconorm*

Volgens de renterisiconorm komt jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking voor herfinanciering en/of renteherziening. Het doel is de risico's te beperken van een toekomstig stijgende kapitaalmarktrente bij herfinanciering en renteherzieningen op bestaande langlopende leningen. Door deze norm ontstaat een goede spreiding van de langlopende leningenpositie waardoor dit renterisico gelijkmatig over de jaren wordt verdeeld.

Herfinanciering is het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van bestaande financieringen en/of voor aflossingen op de bestaande leningen.

Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast.

Zoals uit onderstaand overzicht blijkt blijft onze GR BAR ruimschoots onder de renterisiconorm.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD				
	bedragen x € 1.000			
Renterisico op vaste schuld	2023	2024	2025	2026
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0			
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0			
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0			
2. Betaalde aflossingen	23	6	7	4
3. Renterisico op vaste schuld (1+ 2)	23	6	7	4
Renterisiconorm				
4a. Totaal lasten begroting 2023	80.424			
4b. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20,0%			
4. Renterisiconorm	16.085			
Toets Renterisiconorm				
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	16.062			
5b Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	n.v.t.			

Financiering

In het treasury statuut is bepaald dat onze GR BAR financiering met externe middelen zoveel mogelijk beperkt door gebruik te maken van de beschikbare interne financieringsmiddelen. Hiermee worden de renterisico's beperkt en het renteresultaat geoptimaliseerd. Omdat de reguliere exploitatiekosten gefinancierd worden door de bijdragen van de deelnemende gemeenten heeft onze GR BAR in principe geen geldleningen nodig anders dan voor de aanschaf of vervanging van bedrijfsmiddelen met een meerjarig nut (investeringen).

In het geval dat een liquiditeitstekort niet intern kan worden opgevangen, wordt beoordeeld of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende leningen waarbij de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt worden betrokken.

Langlopende leningen

In 2014 is er per gemeente een lening verstrekt aan de GR BAR voor de financiering van de materiële vaste activa welke bij de oprichting zijn overgedragen van de gemeenten aan de GR BAR. Voor het bepalen van de aflossing en rente op deze leningen is aansluiting gezocht bij de bedragen voor aflossing en rente zoals deze oorspronkelijk in de begrotingen van de gemeenten waren opgenomen. De lening van de gemeente Ridderkerk is per 31 december 2022 afgelost. Verder zijn er tot op dit moment geen langlopende leningen aangetrokken en de verwachting is dat dit ook in 2023 niet nodig zal zijn.

Leningen 2023	bedragen x € 1.000						
	hoofdsom 1-1-2023	aflossing	rentelasten	restant hoofdsom 31-12-2023	restant hoofdsom 31-12-2024	restant hoofdsom 31-12-2025	restant hoofdsom 31-12-2026
Barendrecht	19	12	1	8	5	2	0
Albrandswaard	21	12	1	10	6	2	0
Totaal	41	23	2	17	11	4	0

Renteschema

Om inzicht te geven in de rentelasten uit de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening is onderstaand (verplicht voorgeschreven) schema opgenomen:

Externe rentelasten over de lange financiering	1.500
Externe rentelasten over de korte financiering	memorie
Externe rentebaten	memorie
Totaal aan de begroting toe te rekenen externe rente	1.500
Werkelijk aan de begroting toegerekende rente (rente-omslag)	1.500
Renteresultaat	0

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De eigen activa van onze GR BAR betreffen de bedrijfsvoering en bestaan vooral uit investeringen voor het materieel, facilitair en informatisering & automatisering.

In deze begroting zijn de benodigde vervangingsinvesteringen en investeringen voortvloeiende uit nieuwe taken inzichtelijk gemaakt in een meerjarig investeringsplan (zie de Bijlage Investeringsplan). In de begroting 2023 is € 1.766.000 aan kapitaallasten opgenomen. Meerjarige dekking van de investeringen vindt in principe plaats binnen de vrijval van bestaande kapitaallasten.

I&A investeringen

Bij de software investeringen 2023 kan het volgende worden vermeld.

- Wet & Regelgeving

In toenemende mate komt er wet- en regelgeving op het gebied van digitalisering, zowel nationaal als Europees. De eIDAS-verordening, de Single Digital Gateway, een 'digitale grondwet' et cetera. Het implementeren vereist nieuwe software en/of aanpassingen in bestaande applicaties.

- Digitalisering in brede zin

Vanuit het I&A software investeringsbudget worden software-investeringen voor projecten uit 'de lijn' betaald. Het gaat hier om vernieuwing en aanpassing van software die in de verschillende clusters wordt gebruikt, van schuldhulpverlening bij maatschappij tot risicoanalysesoftware bij concern control. Dit betreft ieder jaar een groot deel van dit investeringsbudget en dat zal dus ook in 2023 het geval zijn.

- Zaaksysteem

2022 is het jaar waarin het GreenValley zaaksysteem wordt vervangen door haar opvolger, RX.Enterprise. Naar verwachting zal dit in 2023 ook nog tot de nodige kosten leiden voor doorontwikkeling en uitbreiding.

- Centric

Per 1 januari 2022 is ons contract met Centric aangepast met als doel lagere jaarlijkse kosten. Dit heeft wel tot gevolg dat nieuwe versies van Centric-producten vanuit het investeringsbudget betaald moeten worden. Dit zal naar verwachting significant impact hebben op dit budget, ook in 2023 en de jaren daarna.

- Wet Open Overheid

De Wet Open Overheid (Woo) gaat in per 1 mei 2022. Delen van de wet treden echter niet direct in werking. Vanaf 2023 zullen verschillende informatiecategorieën gefaseerd actief gepubliceerd moeten worden. Ook 'informatiehuishouding op orde' is onderdeel van de Woo zal de komende jaren investeringen vereisen.

- Cloud & SaaS

In toenemende mate kopen we geen software meer die we zelf installeren op onze systemen, maar nemen we softwarediensten uit de cloud of als SaaS (Software as a Service) af. Op de langere termijn leidt dit tot een verlaging van het aantal investeringen (geen aanschaf) en tot hogere exploitatielasten (abonnementen). Op de kortere termijn zal dit (project-)investeringen vereisen. Naar verwachting zullen in 2023 de nodige applicaties worden verplaatst van in-huis naar SaaS-diensten.

- Common Ground

Common Ground is de belangrijkste ICT-gerelateerde ontwikkeling vanuit de VNG. Het doel is een open, transparante en digitaal veilige overheid die haar dienstverlening flexibeler kan inrichten en verbeteren. Vanaf 2022 zou - conform de meerjarige transitiestrategie van Common Ground - worden opgeschaald. De verwachting is dat dit de komende jaren tot investeringen in nieuwe, common-ground gebaseerde, oplossingen zal leiden.

- Informatiegedreven werken

De vraag naar 'informatie' neemt toe. Van rapport tot dashboard tot datagedreven beleid en monitoring. Uitgaven op dit gebied zullen de komende jaren toenemen om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen.

- Vervanging en aanbestedingen

Van verschillende softwareproducten en -diensten loopt in 2023 het contract af, onder andere voor de software voor informatiearchitectuur en procesbeschrijvingen. Ook het contract met de softwarebroker loopt af in 2023. Dit zal leiden tot vervanging en/of aanbestedingstrajecten.

- Visie op dienstverlening - online als voorkeurskanaal

De visie op online dienstverlening en de daaruit volgende uitvoeringsagenda zal de komende jaren tot uitgaven leiden om onze dienstverlening nog verder digitaal te optimaliseren.

Huisvesting

Onze GR BAR maakt gebruik van gemeentelijke huisvesting (gemeentehuizen en -werven). Ten aanzien van de huisvesting is een aantal jaren geleden besloten de eigendomsverhouding van de gebouwen ongemoeid te laten. Onze GR BAR heeft de gebouwen om niet in gebruik van de gemeenten.

Het gemeentehuis van Barendrecht en de gemeentewerf Londen zijn eigendom van de gemeente Barendrecht.

Het (gemeente-)Huis van Albrandswaard is eigendom van de gemeente Albrandswaard.

De gemeente Albrandswaard heeft de gemeentewerf Nijverheidsweg in eigendom en verhuurt die aan de NV BAR-Afvalbeheer.

De gemeente Ridderkerk heeft het gemeentehuis van Ridderkerk in eigendom.

2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Dit is een verplicht voorgeschreven paragraaf (op grond van het BBV) waarin ten minste inzicht moet worden gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Maar omdat de GR BAR alleen bedrijfsvoering betreft is dit al opgenomen in het programmaplan en is een paragraaf Bedrijfsvoering niet nodig.

Wel is op basis van de Wet Open Overheid onderstaande tekst opgenomen.

Openbaarheidsparagraaf

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

Deze paragraaf is de invulling van deze verplichting in de begroting 2023.

De Wet Open Overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. de verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen,
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking,
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking en
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Het kabinet heeft in de meicirculaire gemeentefonds 2021 zowel incidenteel als structureel budget opgenomen voor de implementatie van de Woo. Ook voor 2023 is budget beschikbaar.

Woo-contactfunctionaris

De Woo-contactfunctionaris is een nieuwe rol die per 1 mei 2022 per bestuursorgaan aangewezen dient te zijn. In 2023 zullen rol en positie worden geëvalueerd en indien nodig herijkt op basis van de ervaringen die zijn opgedaan in de tweede helft van 2022.

Passieve openbaarmaking

De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). Op het gebied van passieve openbaarmaking (Wob- of Woo-verzoeken) kent de Woo de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob. De werkwijze en doorlooptijd van verzoeken tot (passieve) openbaarmaking van informatie onder de Wet open overheid worden in 2023 geëvalueerd. Uitgangspunten daarbij zijn transparantie en snelheid. Naar aanleiding van de evaluatie zal een begin worden gemaakt met verdere optimalisatie.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle 11 categorieën tegelijk gelden. Over de ingangsdatum is nog geen zekerheid tijdens het schrijven van deze openbaarheidsparagraaf maar naar verwachting zullen begin 2023 de eerste categorieën gepubliceerd moeten worden.

In 2023 zullen wij zorgen dat wij voldoen aan de Woo door de op dat moment verplichte informatiecategorieën actief te publiceren. Ook zal in 2023 worden aangesloten op PLOOI (PLatform Open OverheidsInformatie) zoals de Wet Open Overheid voorschrijft. Verder zal het proces van actieve openbaarmaking worden vormgegeven zodat we op efficiënte, veilige, en AVG-conforme wijze kunnen publiceren. Tot slot is het beleidsvoornemen om in 2023 kritisch te blijven kijken naar

de motivering betreffende eventuele geheimhouding van documenten. Dit met als doel te blijven werken aan de intentie van de wet: openbaarheid en transparantie.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 8 jaar op orde wordt gebracht. Dit betekent dat er op basis van een op te stellen meerjarenplan maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. In 2023 zullen wij daarom doorgaan met het uitvoeren van de maatregelen zoals die in het in 2022 opgestelde meerjarenplan beschreven staan. Deze maatregelen houden rekening met de principes van Common Ground en het uitgangspunt 'archiveren by design'.

Financiële begroting

3. Overzicht van baten en lasten en toelichting

3.1 Cijfers begroting

De begroting 2023 is opgebouwd vanuit de meerjarenraming van de begroting 2022 (na wijziging) en daaraan zijn toegevoegd de budgetverhogingen in 2023.

De in de tabel genoemde bedragen zijn gesaldeerde bedragen van de baten en de lasten (exclusief de bijdragen van de gemeenten)

Omschrijving	jaarschijf 2023 uit de begroting 2022 na wijziging	Budgetverhogingen			begroting 2023
		Autonome ontwikkelingen en volumegroei	Nieuwe wettelijke taken	Handhaven ambitie huidige dienstverlening	
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	64.816.100	199.200	-	-	65.015.300
Opleidingen	933.200	-	-	-	933.200
Overige personeelslasten	1.389.500	-	-	-	1.389.500
Huisvestingskosten	20.600	-	-	-	20.600
ICT	3.192.500	-	-	-	3.192.500
Wagenpark/ gereedschap/ machines	383.500	-	-	-	383.500
Vennootschapsbelasting	6.500	-	-	-	6.500
Overige bedrijfsvoering	5.903.500	211.500	-	-	6.115.000
TOTAAL SALDO (excl. bijdragen gemeenten)	76.645.400	410.700	-	-	77.056.100

Budgetverhogingen 2023

Bij de budgetverhogingen wordt onderscheid gemaakt in drie soorten:

- I. Autonome ontwikkelingen en volumegroei.
Dit betreft bestaand beleid, voorbeelden zijn inflatie, cao, werkgeverspremies en periodieken. Voor deze budgetverhogingen is de principe-afspraken gemaakt dat onze GR BAR compensatie krijgt van de gemeenten.
- II. Nieuwe wettelijke taken.
Deze budgetverhogingen komen voort uit nieuwe en gewijzigde wetgeving of nieuw beleid. Ze brengen een hogere gemeentelijke bijdrage met zich mee, maar er zijn nog geen afspraken over met de gemeenten.
* Nieuwe wettelijke taken lopen in principe altijd via de gemeentelijke P&C-cyclus en worden niet met de budgetverhogingen in de begroting van onze GR BAR meegenomen. Zeker als ze beleidsrijk zijn en er beleidskeuzes gemaakt kunnen worden.
* Als het budgetverhogingen betreft binnen het bestaande wettelijke takenpakket van onze GR BAR lopen ze via de P&C van de GR BAR.
- III. Handhaven ambitie huidige dienstverlening.
Deze budgetverhogingen zijn nodig om te kunnen investeren in de kwaliteit van de dienstverlening om aan de ambitie van een excellente dienstverlening te kunnen (blijven) voldoen.

Hieronder volgt een uitwerking per soort budgetverhoging:

I. Autonome ontwikkelingen en volumegroei		
1. Inflatie	211.500	
2. Periodieken	199.200	
3. Financiële gevolgen nieuwe cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO):		
- salarisverhoging	2.558.400	
- thuiswerkvergoeding € 2 per dag	110.000	
- vergoeding thuiswerkplek	<u>113.700</u>	
	2.782.100	
4. BAR2020 herwaardering managementfuncties	<u>memorie</u>	3.192.800

Voor deze uitgaven worden volgens afspraak de bijdragen van de gemeenten verhoogd.

II. Nieuwe wettelijke taken		
5. Interne controle - uitbreiding capaciteit en aanschaf automatiseringstool	139.800	
6. Procesmanagement - extra capaciteit	<u>69.000</u>	
		208.800

Ook voor deze uitgaven worden hogere bijdragen van de gemeenten gevraagd.

III. Handhaven ambitie huidige dienstverlening		
7. Beleids capaciteit Wmo		<u>109.300</u>

Ook voor deze uitgaaf worden hogere bijdragen van de gemeenten gevraagd.

Totaal budgetverhogingen I, II en III 3.510.900

Opgemerkt wordt dat budgetverhoging 7 voor een deel ook wordt veroorzaakt door nieuwe en gewijzigde wetgeving.

Bestuurlijke behandeling budgetverhogingen 2023

De bestuurlijke behandeling van de budgetverhogingen 2023 /de budgetclaims in de nieuwe begroting is deze keer anders verlopen dan gebruikelijk. Dat kwam door de bijzondere (overgangs)positie waarin wij ons in februari 2022 ten tijde van het afwegen van de budgetclaims bevonden.

Er was net een nieuw kabinet aangetreden en de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart waren in aantocht. Beide zouden leiden tot nieuwe en gewijzigde ambities met gevolgen voor onze GR BAR. Maar daar was op dat moment nog geen inschatting van te maken.

Ook zagen we ons geconfronteerd met:

- het dilemma van enerzijds wat nodig is voor de bedrijfsvoering (de GR BAR) versus anderzijds de financiële positie van de gemeenten,
- de variantenanalyse over de toekomst van de GR BAR,
- de behoefte aan maatwerkoplossingen en snelle(re) besluitvorming en
- werkdruk bij onze medewerkers.

Daarom werd besloten vooralsnog alleen die budgetclaims te honoreren:

- die hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar 2022, of
- waar bestaande afspraken over zijn dat hiervoor de gemeentelijke bijdragen mogen worden verhoogd , of
- waarvoor besluitvorming in onze GR BAR heeft plaatsgevonden.

Die gehonoreerde budgetclaims zijn in het volgende onderdeel opgenomen en toegelicht. Met uitzondering van de claims nummers 1. Inflatie en 2. Periodieken (beide betrekking hebbend op 2023) en nummer 4. Herwaardering managementfuncties (kosten nog niet bekend) zullen ze alle structureel worden verwerkt in de 1^e tussenrapportage 2022 omdat ze hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar 2022.

Claims 1 en 2 worden verwerkt in deze begroting 2023.

Claim 4 wordt verwerkt in een tussenrapportage zodra de kosten bekend zijn.

Het resterende deel van de claims heeft betrekking op het begrotingsjaar 2023. De besluitvorming hierover wordt overgelaten aan het nieuwe bestuur. Dat zal later in 2022 plaatsvinden en daarna zullen de begrotingen van onze GR BAR en de gemeenten hierop worden aangepast.

Ook deze budgetclaims waarover de besluitvorming nog moet plaatsvinden worden hierna opgenomen en toegelicht.

Toelichting bij de door het DB geaccordeerde budgetverhogingen 2023

1. Inflatie 2023

* € 211.500, structureel vanaf 2023

* te verwerken in deze begroting 2023

Voor het te hanteren inflatiepercentage in de primitieve begroting wordt altijd uitgegaan van de prognoses in het jaarlijks verschijnende Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau (CPB). In het Centraal Economisch Plan 2022 voorspelt het Centraal Planbureau een inflatie van 2,2% voor het jaar 2023, dat gaat om een bedrag van € 211.500.

2. Periodieken 2023

* € 199.200, structureel vanaf 2023

* te verwerken in deze begroting 2023

Bij goed functioneren ontvangen medewerkers binnen hun salarisschaal meestal jaarlijks een salarisverhoging door in de volgende trede van de salarisschaal te worden ingedeeld. Deze salarisverhoging wordt periodiek genoemd. Als de laatste trede van de schaal is bereikt worden in de regel geen periodieken meer toegekend en blijft het salaris gelijk.

Het toekennen van periodieken aan de medewerkers heeft in 2023 een kostenstijging van € 199.200 tot gevolg.

3. Financiële gevolgen nieuwe cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO)

* Structureel vanaf 2022:

- salarisverhoging € 2.558.400

- thuiswerkvergoeding € 2 per dag € 110.000

- vergoeding thuiswerkplek € 113.700

* te verwerken in de 1^e tussenrapportage 2022

Het uitgangspunt is dat de financiële consequenties van een nieuwe cao worden verwerkt in het eerstvolgende P&C-document na het verbindend worden van de cao. De onlangs afgesloten cao zal verwerkt worden in de 1^e tussenrapportage 2022.

Voor de werknemers van onze GR BAR is de cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO) van kracht. De cao SGO 2021-2022 is op 27 januari 2022 bekrachtigd en loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023.

In de cao zijn de volgende loonafspraken gemaakt:

2021:

- een eenmalige uitkering van € 300 corona-onkostenvergoeding en € 900 eenmalige uitkering per 3 november 2021 naar rato van het aantal uren dienstverband;
- een generieke salarisverhoging van 1,5% per 1 december 2021.

2022:

- een generieke salarisverhoging van 2,4% per 1 april 2022.

In de begroting van onze GR BAR nemen we geen stelposten op. Deze systematiek brengt met zich mee dat we op dit moment nog niets opnemen voor de volgende cao die voor 2023 zal worden afgesloten. Wel is het zo dat de gemeenten op basis van eigen inschattingen hier een stelpost voor opnemen in hun primitieve begroting.

4. BAR2020 herwaardering managementfuncties

* memorie

* te verwerken in tussenrapportage na bekend worden kosten

In november 2021 heeft het dagelijks bestuur ingestemd met een herwaardering van de managementfuncties van onze GR BAR. De gevolgen van een eventuele herwaardering zullen met terugwerkende kracht per 1 januari 2021 ingaan. De opdracht voor de herwaardering is begin 2022 verstrekt aan een externe partij. De financiële effecten zullen rond de zomer van 2022 bekend zijn en worden dan verwerkt in een tussenrapportage.

5. Interne controle - uitbreiding capaciteit en aanschaf automatiseringstool

* € 139.800, structureel vanaf 2022: € 30.000 tool en € 109.800 capaciteit

* te verwerken in de 1^e tussenrapportage 2022

Voor de interne controle wordt momenteel op basis van incidenteel budget ingehuurd. Het voorstel is met ingang van 2022 deze inhuur te vervangen door vast personeel en gedeeltelijke automatisering. Door de automatisering kunnen ook de extra werkzaamheden voor wat betreft de rechtmatigheidsverantwoording worden opgevangen. Dat is goedkoper - een besparing op jaarlijkse inhuur van ongeveer € 40.000 - en vanuit kwalitatief oogpunt beter.

Deze interne controle dient sowieso op basis van wet uitgevoerd te worden. Voeren we het niet zelf uit dan leidt dit tot meerwerk en een hogere rekening van de accountant en mogelijk ook tot meer fouten en onzekerheden in de jaarrekening.

Risico's niet honoreren claim

Niet kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden) om interne controle uit te voeren ten behoeve van de rechtmatigheid. Accountant kan niet steunen op de interne controle. Risico van 'een verklaring met beperking' of een 'afkeurende verklaring' van de accountant bij de jaarrekening 2022. Hogere rekening accountant.

6. Procesmanagement extra capaciteit

* € 69.000, structureel vanaf 2022

* te verwerken in de 1^e tussenrapportage 2022

Voor procesmanagement is er een beperkte eigen capaciteit en er wordt ingehuurd voor de extra aanpassing van processen. Op basis van A3 2022 blijft deze extra capaciteit nodig: 50% gedurende 2-3 dagen per week. Op deze wijze kan Concerncontrol ondersteuning bieden bij de aanpassing van processen. Zonder deze ondersteuning moeten de clusters dat zelf doen of inhuren.

Het betreft met name de volgende in het A3 opgenomen proceswijzigingen:

1. de nieuwe omgevingswet,
2. sociaal domein als gevolg van de digitalisering en nieuwe contracttering,

3. verbetering / digitalisering dienstverlening en
4. digitalisering van alle klantprocessen (inclusief Woo).

Deze wijzigingen hebben een wettelijke basis om de processen anders in te richten. Deze claim bevat de capaciteit die tenminste nodig is - no regret strategie - om de eerste behoeften te ondersteunen en de bestaande procesbeschrijvingen (onder andere 21 cruciale processen uit 2021) te beheren.

Voor de grote verbeteringen, waaronder de hierboven genoemde 4 proceswijzigingen, zijn in de planning eigen middelen opgenomen om ze vorm te geven. Procesmanagement levert 'alleen' de ondersteuning (planning, methodiek, tools) om dergelijke trajecten uit te kunnen voeren en om de resultaten (aangepaste processen) bij afronding van de programma's in beheer te kunnen nemen. Het realiseren van de verbetering/procesverandering blijft, ook voor wat betreft de middelen, een verantwoordelijkheid van deze programma's. Het tempo waarin de veranderingen kunnen worden doorgevoerd wordt bepaald door de beschikbare middelen - te weten eigen personeel en inhuur - bij deze programma's.

Risico's niet honoreren claim

De 4 hierboven genoemde grote veranderingen kunnen niet ondersteund worden. De bestaande procesbeschrijvingen uit 2021 en daarvoor kunnen niet beheerd worden. Bestaande investeringen gaan verloren.

7. Beleids capaciteit Wmo

* € 109.300 structureel vanaf 2022

* te verwerken in de 1^e tussenrapportage 2022

De ontwikkelingen binnen het taakveld Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn zodanig dat deze niet opgevangen kunnen worden binnen de huidige beleids capaciteit. Het gevolg is dat extra beslag wordt gelegd op het management, dat toch al zwaar belast is. Dit laatste is niet langer verantwoord. Om deze problematiek op te lossen is uitbreiding van de beleids capaciteit voor de Wmo-taken noodzakelijk.

Risico's niet honoreren claim

Een te kleine beleids capaciteit waardoor bestuurlijke wensen niet altijd ingewilligd kunnen worden. Dit kan zich op allerlei vlakken van beleid voordoen. Er is geen ruimte om dingen anders of wat minder te doen. Gedwongen keuzes moeten maken tussen zaken waarvan we vinden dat ze alle prioriteit hebben. Extra beslag op het management, dat toch al zwaar belast is.

Overzicht gewenste budgetverhogingen 2023 waarvan het DB heeft besloten de besluitvorming over te laten aan het nieuwe bestuur

* Toenemende digitalisering is de onvermijdelijke verandering van 'nu': ICT-budgetten toekomstvast!

Structureel budget

Scenario-BASIS: 2023: € 1.004.400 | 2024: € 1.313.900 | 2025: € 1.182.900 | 2026: € 1.010.400

Scenario Basis-SUB: 2023: € 632.400 | 2024: € 893.600 | 2025: € 762.600 | 2026: € 590.100

Om in de komende jaren onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven te kunnen blijven garanderen en om op relevante data gebaseerd beleid te kunnen ontwikkelen, moeten onze ICT-kosten meegroeien. Die kostenontwikkeling is niet zozeer een keuze maar een gevolg van verdergaande digitalisering en het enorme belang daarvan voor onze dienstverlening en beleidsontwikkeling. Sinds de start van de BAR-samenwerking is sprake van een forse kostenbeheersing op het gebied van ICT. We zijn er in geslaagd om de totale gerealiseerde kosten tot

eind 2020 op het niveau van 2015 te houden. Dat is een prestatie van formaat. We zien dit ook terug in de ICT benchmark gemeenten van 2021. Hieruit komt duidelijk naar voren dat we per inwoner significant minder ICT-kosten hebben dan organisaties die een vergelijkbaar aantal inwoners bedienen. De ICT-kosten stijgen en om bij te kunnen blijven moeten de begrote budgetten meegroeien. Dit is geen overbodige luxe maar een onvermijdelijke ontwikkeling. Als we dit niet doen lopen we in toenemende mate risico's in onze dienstverlening en beleidsontwikkeling en uitvoering.

Aangetekend wordt dat scenario basis-SUB niet zonder negatieve impact is t.o.v. scenario- BASIS. Hierna worden beide scenario's en de belangrijkste verschillen kort verwoord. Er is ook een uitgebreide notitie geschreven waarin een onderbouwing te vinden is en waarin gedetailleerd wordt aangegeven waarom het basis-sub scenario echt het minimum is. Enkele van de consequenties met de meeste impact:

- In scenario basis-sub zijn de nodige rollen en budgetten geschrapt. Dit betekent dat de werkzaamheden voor deze rollen (intern of extern) voor een belangrijk deel bij onze huidige medewerkers terecht komen. Gezien de werkdruk is dit een risico op overbelasting. Sturen op het acceptabel houden van werkdruk leidt ook tot het risico dat er 'nee' gezegd moet worden tegen interne klanten.
- In scenario basis is budget opgenomen voor (piket-)dienstverlening aan de griffies en raden. In scenario basis-sub is dit budget verwijderd. Dit betekent óf geen additionele ondersteuning óf de gemeenten/griffies moeten hiervoor zelf budget regelen.
- De rollen van 'gegevensmakelaar' en 'data engineer' zijn nodig voor de 'basis op orde' als het gaat om sturing, dashboards en managementrapportage. De grens op dit vlak is bereikt zoals in het afgelopen jaar 2021 is gebleken bij prioriteitsdilemma's, te lange doorlooptijd projecten, niet kunnen voldoen aan sturingsvragen vanuit bestuur en management, kwetsbaarheid door uitval ten gevolge van ziekte.
- Bedrijfs- en ICT-continuïteit: ICT is een cruciale productiefactor. Beschikbaarheid van onze ICT-voorzieningen is randvoorwaardelijk voor onze bedrijfscontinuïteit en continuïteit van dienstverlening. Naarmate meer ICT als SaaS¹-dienst wordt afgenomen, wordt het monitoren, beheersen en sturen op deze continuïteit complexer. In scenario basis-sub hebben we hier vanaf 2024 0,5 fte minder opgenomen dan in scenario basis. Dit kan betekenen dat we later deze 0,5 fte alsnog moeten toevoegen.
- Zoals hieronder aangegeven is de gevraagde budgetverhoging - zeker in het basis-sub scenario - nauwelijks genoeg om de prijsindexatie van leveranciers bij te houden. Aangezien de basistaken uitgevoerd moeten worden, aan contractuele verplichtingen moet worden voldaan en er onvermijdelijk sprake is van bijkomende kosten (verSaaSing, nieuwe behoeftes) kan dit leiden tot budgetoverschrijdingen in de jaarrekening of aanvullende claims bij tussenrapportages.

Context: I&A budget 2022: € 12,13M². De budgetclaim voor 2023 is respectievelijk 7,3% (basis) dan wel 4,6% (basis-sub). Zoals te zien is, is basis-sub al nauwelijks voldoende om de reguliere indexeringsverhoging en de kosten van de groeiende organisatie (extra licenties, beheer et cetera) te dekken.

Ter vergelijking: op basis van onze huidige kosten + scenario basis (het oorspronkelijke scenario) + de claim voor informatieveiligheid & privacy, zullen onze ict-kosten per inwoner in 2024 ongeveer € 99,80 zijn. De kosten per inwoner voor organisaties die een vergelijkbaar aantal inwoners bedienen,

¹ Software as a Service uit 'de cloud': een onvermijdelijke marktontwikkeling.

² Het genoemde I&A budget is *exclusief* kosten van decentrale functioneel applicatiebeheerders én *exclusief* kosten voor ons personeelssysteem (Raet) dat historisch bij cluster OMO ligt - dit betekent dat de claims percentageel lager liggen dan 7,3% resp. 4,6%.

zullen in 2024 naar schatting tussen de € 107 en € 112 liggen. Ook in 2024 met scenario 'basis' blijven we daar dus fors onder.

Financiële beheersing, Bestuur, Sturing, Onderbouwd beleid en uitvoering: data gedreven werken.

Wij zien een sterk groeiende vraag vanuit bestuur en management voor betere sturing op complexe processen. Financiële beheersing, outcome gerichte sturing en het strategisch dashboard zijn voorbeelden van de snel groeiende vraag. Op dit moment kennen wij een expertise-team 'data gedreven werken' dat zich kenmerkt door enorme inzet, maar vooral door onderbemensing en kwetsbaarheid, in geval van ziekte is werk niet over te nemen. Een gebrek aan aanvullend budget betekent dat we nóg meer achter gaan lopen, continuïteit niet gewaarborgd kan worden, aan de vraag niet tijdig voldaan kan worden. Op basis van de huidige vraag is de basis al onvoldoende, gezien de enorm snel groeiende vraag is de grens bereikt. De budgetclaim is gebaseerd op een aantal interne fte's voor het borgen van cruciale kennis plus budget voor het structureel beleggen van een set aan beheertaken bij externe partijen (flexibele schil). Het gaat hierbij om:

Bestuur, Sturing, Onderbouwing (Scenario BASIS)	vanaf 2023	vanaf 2024 (additioneel)
<i>extra fin lasten (intern rollen)</i>	€ 236.836	€ 96.455
<i>extra fin lasten (externe inhuur)</i>	€ 74.750	€ 23.000
<i>totaal</i>	€ 311.586	€ 119.455

Bestuur, Sturing, Onderbouwing (Scenario basis- SUB)	vanaf 2023	vanaf 2024 (additioneel)
<i>extra fin lasten (intern rollen)</i>	€ 144.683	€ 48.228
<i>extra fin lasten (externe inhuur)</i>	€ 46.000	€ 23.000
<i>totaal</i>	€ 190.683	€ 71.228

Wet & Regelgeving.

Met de verdergaande digitalisering komt er ook telkens meer wetgeving op dit gebied. Deze heeft directe gevolgen op onze ICT-voorzieningen. Wetten zoals de AVG, Woo (Wet open overheid), WEP (Wet Elektronische Publicaties), WMEBV (Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer), WDO (Wet Digitale Overheid), eIDAS (Europese verordening elektronische identiteit), Archiefwet, Wet Digitale Toegankelijkheid, WIODR (Wet implementatie Open data richtlijn) vereisen allemaal aanpassingen in ons ICT-landschap. Voor AVG-gerelateerde zaken (informatieveiligheid en privacy) is een aparte claim ingediend. Voor de Woo is budget geregeld volgend op de meicirculaire. Voor deze twee wetten wordt hier dus géén extra claim gedaan. Een gebrek aan aanvullend budget betekent dat we niet (tijdig) in staat zijn te voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving. Het betreft:

Wet & Regelgeving (Scenario BASIS)	vanaf 2023	vanaf 2024 (additioneel)
<i>extra fin lasten (intern rollen)</i>	€ 59.682	
<i>extra fin lasten (externe inhuur)</i>	€ -	
<i>totaal</i>	€ 59.682	€ -

Wet & Regelgeving (Scenario basis- SUB)	vanaf 2023	vanaf 2024 (additioneel)
<i>extra fin lasten (intern rollen)</i>	€ 28.750	
<i>extra fin lasten (externe inhuur)</i>	€ -	
<i>totaal</i>	€ 28.750	€ -

Ontwikkelingen (landelijk, leveranciers, intern).

We zien meerdere grote veranderingen in de ICT-wereld: zeer snel verdergaande digitalisering, grote technologische veranderingen (van big data tot kunstmatige intelligentie), veranderende leveringsmodellen van leveranciers (van verkopen licenties tot ‘cloud- of SaaS-diensten’), landelijke ontwikkelingen vanuit de VNG betreffende Samen Organiseren en ‘Common Ground’. Tegelijk hebben wij een traditionele I&A organisatie en nog altijd veel software in-huis. Onze rollen veranderen. Zoals de typiste van vroeger niet meer bestaat, zo zal ook een rol als (intern) systeembeheer verdwijnen. Tegelijk komen er andere rollen voor terug, gericht op regie, op leveranciersmanagement, op ICT-continuïteitsmanagement, op service level management. Ook zullen we telkens meer van in-huis naar SaaS diensten verschuiven, mede gedwongen door leveranciers. Dit brengt extra kosten met zich mee. En tot slot indexeren leveranciers ieder jaar hun prijzen, waarbij onze budgetten niet mee groeien. Dit kan leiden tot het niet kunnen betalen van de (geïndexeerde) contracten, het niet kunnen aansturen van leveranciers die ons bedrijfskritische softwarediensten leveren, overbelaste medewerkers (kwalitatief en kwantitatief overbelast) en, uiteindelijk, het in gevaar komen van de bedrijfsvoering. Het betreft:

Ontwikkelingen (landelijk, leveranciers, intern) (Scenario BASIS)	vanaf 2023	vanaf 2024 (additioneel)	vanaf 2025	vanaf 2026
extra fin lasten (intern rollen)	€ 206.639	€ 115.000		€ -172.500
extra fin lasten (externe inhuur)	€ 333.500		€ -161.000	
extra fin lasten (prijsindexatie en verSaaSing)	€ 93.000	€ 75.000	€ 30.000	
totaal	€ 633.139	€ 190.000	€ -131.000	€ -172.500

Ontwikkelingen (landelijk, leveranciers, intern) (Scenario basis- SUB)	vanaf 2023	vanaf 2024 (additioneel)	vanaf 2025	vanaf 2026
extra fin lasten (intern rollen)	€ 72.712	€ 115.000		€ -172.500
extra fin lasten (externe inhuur)	€ 247.250		€ -161.000	
extra fin lasten (prijsindexatie en verSaaSing)	€ 93.000	€ 75.000	€ 30.000	
totaal	€ 412.962	€ 190.000	€ -131.000	€ -172.500

In 2025 en 2026 verwachten we een daling van de structurele lasten zoals in de tabellen aangegeven.

claim samenvatting BASIS	per jaar	cumulatief
2023	€ 1.004.405	
2024	€ 309.455	€ 1.313.860
2025	€ -131.000	€ 1.182.860
2026	€ -172.500	€ 1.010.360

claim samenvatting basis- SUB	per jaar	cumulatief
2023	€ 632.395	
2024	€ 261.227	€ 893.622
2025	€ -131.000	€ 762.622
2026	€ -172.500	€ 590.122

*** Toegenomen werkzaamheden Burgerzaken - garanderen basis dienstverlening**

€ 180.600 per jaar gedurende de jaren 2023, 2024 en 2025

Er is een forse toename van de werkzaamheden bij Burgerzaken als gevolg van landelijke ontwikkelingen, wetgeving en digitalisering. Voor 2022 is incidenteel € 75.500 voor extra formatie

beschikbaar gesteld in de drie gemeentebegrotingen. Inmiddels is meer bekend over de structurele effecten van het toegenomen werk. Het gaat om extra benodigde formatie tot een bedrag van € 180.600.

Complexiteit dossiers: per dossier meer onderzoek nodig

De complexiteit van dossiers neemt toe door de globalisering van de samenleving en de toestroom van vluchtelingen. De dossiers met buitenlandse brondocumenten nemen toe. Dit geeft meerwerk omdat meer onderzoek en meer afspraken nodig zijn.

Daarnaast is er een forse toename van mensen die willen naturaliseren: in 2018 gaf dat 591 klantafspraken, in 2019 829. Mede hierdoor is ook het aantal verzoeken tot wijziging in de Basisregistratie Personen (BRP) gestegen.

Nieuwe wetgeving en aangescherpte procedures

Ook nieuwe wetgeving zorgt voor een toename van werk. Bijvoorbeeld de mogelijkheid tot registratie van levenloos geboren kinderen, de verruimde mogelijkheden bij naturalisaties en de mogelijkheid voor het ambtshalve registreren van een persoon op een briefadres. Op het gebied van adres- en identiteitsfraude is sprake van verder aangescherpte procedures. En vanuit het ministerie is er verhoogde aandacht voor de kwaliteit van de BRP waarvoor zij periodiek controlelijsten naar ons sturen.

Risico's niet honoreren claim

De wacht- en behandelzeiten zullen op een onacceptabel niveau terecht komen. De mogelijkheid voor een afspraak is er pas na enkele weken. Bijvoorbeeld een erkenning van een geboren kind kan pas enkele weken later gedaan worden. Inschrijvingen van echtscheidingen worden niet op de dag van uitspraak gedaan maar later. Wettelijke beslistermijnen komen in de knel, bijvoorbeeld de beslistermijn voor naturalisatie (binnen 1 jaar) door de IND. Het grootste risico is dat burgers in hun leven getroffen worden door het te laat registreren en / of afhandelen van hun dossier. De werkdruk zal toenemen en daarmee ook de kans op fouten.

** Basis beheer online dienstverlening*

92.000 vanaf 2023, structureel

De online dienstverlening is volop in ontwikkeling, inclusief de bijbehorende (Europese) wetgeving. In de nabije toekomst zullen onder andere de single digital gateway verordening (SDG) en de wet digitale overheid van kracht worden. De aanstaande wetgeving SDG brengt nieuwe taken met zich mee zoals controle, aanvulling, publicatie en beheer van zowel Nederlandse als Engelse webteksten op de gemeentelijke producten en diensten van - op termijn - 85 producten per gemeente.

Hiervoor is structureel extra capaciteit nodig.

Het beheer van de online dienstverlening is momenteel op een minimaal niveau ingericht. Het beheer van 400 webpagina's kost volgens het onderzoeksbureau GBBO 1 fte. Wij beheren ruim 1.300 pagina's met 2,1 fte aan capaciteit. Dit zorgt voor een minimaal beheer en een zeer grote werkdruk. Daarnaast verzorgt het webteam ook de coördinatie en deels de uitvoering van het besluit digitale toegankelijkheid, de advisering bij de bouw van subsites en de deelname aan webprojecten bij andere clusters.

Risico's niet honoreren claim

Niet voldoen aan wet- en regelgeving: de SDG, het besluit digitale toegankelijkheid en de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv). Het beheer van de online dienstverlening zakt onder het huidige minimale niveau, waarbij we steeds verder gaan achterlopen.

* Communicatiefunctie

€ 209.000 vanaf 2023, structureel

In het kader van de in het A3-plan aangegeven ambitie om naar een modernere, slagvaardigere communicatiefunctie door te ontwikkelen en de wensen van de drie gemeentebesturen op het gebied van communicatie (zoals webcare, social media-inzet en betere strategische advisering) is een aantal investeringen noodzakelijk.

Op het gebied van digitale en sociale media is een flinke achterstand in te lopen. In het medialandschap van vandaag zijn sociale media en interactieve (participatie)platforms onontbeerlijk om de communicatiefunctie goed uit te kunnen voeren. Die moeten ontwikkeld en vervolgens beheerd en van relevante content voorzien worden. Daarnaast moeten dagelijks de (sociale) media gemonitord en geanalyseerd worden om tijdig en effectief te kunnen reageren. Ook is structureel onderzoek nodig naar de effectiviteit en het bereik van gemeentelijke content om beter in te kunnen spelen op de behoeften van inwoners en gemeentebesturen.

Communicatie is binnen onze GR BAR en de drie gemeenten zeer traditioneel ingericht: met (bestuurs)communicatieadviseurs en (offline) redacteurs en sterk gericht op de productie van oude media. Er is geen specifieke deskundigheid en budget op het gebied van communicatieonderzoek, omgevingsanalyse, analyse van sociale en digitale media, social media-expertise en audiovisuele contentcreatie. Hiervoor is uitbreiding van de formatie een noodzaak. Ook in een crisissituatie is deze specifieke expertise essentieel en momenteel wordt daar niet in voorzien.

Communicatie is een klein team. Het is binnen de huidige capaciteit niet mogelijk om alle projecten, veranderprocessen, programma's, et cetera van communicatieadvies te voorzien. Hierin staat onze GR BAR niet alleen, het dilemma van communicatiecapaciteit versus communicatiebehoefte geldt voor nagenoeg alle gemeentelijke organisaties zo blijkt uit extern onderzoek. Dat vraagt om het stellen van prioriteiten op welke projecten professionele communicatie inzet noodzakelijk is en om het communicatief vaardiger maken van de organisatie. Communicatie wil een digitaal format voor een communicatieparagraaf ontwikkelen en via BAR-plaza ontsluiten zodat beleidsadviseurs of projectleiders zelf een basis communicatieplan /-paragraaf kunnen maken.

Daarnaast is het de wens een via BAR-plaza ontsloten videoportal en brandportal te introduceren. Met het videoportal kunnen medewerkers korte videoproducties maken, bewaren en delen. Toepassingsmogelijkheden zijn: presentaties, how-to-video's, interne berichtgeving, social media inzet, berichten DR/DB, enzovoort. Het brandportal biedt medewerkers de mogelijkheid om zelf huisstijlproducties te maken zoals flyers, posters, folders, nieuwsbrieven, rapporten, praatplaten, et cetera en deze bij hogere oplagen te laten printen of drukken.

Risico's niet honoreren claim

Communicatie kan niet voldoen aan de opdracht van de DR zoals gesteld in het A3. Besturen blijven onvoldoende bestuurlijk comfort ervaren op het gebied van communicatie. Webcare kan niet effectief worden ingezet. Websites gemeenten blijven achterlopen in ontwikkeling, interactie en participatiedoelstellingen zullen niet worden verwezenlijkt. Sociale mediakanalen van de gemeenten zullen (nagenoeg volledig) irrelevant worden en niet bijdragen aan de communicatiedoelstellingen. De aansluiting met jongeren en jongvolwassenen wordt gemist. De interne communicatie verslechtert en werknemers voelen zich onthand bij gebrek aan moderne media(toepassingen). De crisiscommunicatie anno 2022 kan niet zonder media- en omgevingsanalyse en gemeenten lopen zonder deze kennis mogelijk ernstige reputatie- en imagoschade op bij een crisis. Communicatieprofessionals kunnen hun inspanningen niet of onvoldoende meten en daarmee niet

of onvoldoende accountable werken en de communicatiefunctie niet of onvoldoende verbeteren en ontwikkelen.

* Team Werkvoorbereiding Kabels en Leidingen (K&L)

budgettair neutraal: € 85.000 vanaf 2023

hiervoor is dekking is in de gemeentebegrotingen

Momenteel is 1 Coördinator K&L in vaste dienst en wordt ad hoc een Werkvoorbereider civiel / K&L ingehuurd. Het voorstel is 1 Werkvoorbereider K&L aan de vaste formatie toe te voegen.

Door de groei van de economie, de energietransitie en de aanleg van glasvezel nemen de werkzaamheden van de coördinator K&L toe. Op dit moment kan hij de werkzaamheden niet meer alleen uitvoeren. Het gevolg is dat door het ongecontroleerd graven van sleuven er meer schade aan verhardingen en overlast voor inwoners ontstaat. Als er ook nog eens minder degeneratievergoedingen worden ontvangen is er minder budget om de schades aan de verhardingen te herstellen.

Als gevolg van de energietransitie zijn er in de komende jaren veel nieuwe traforuimtes nodig. De ruimtelijke inpassing van nieuwe traforuimtes in de bestaande openbare ruimte kost relatief veel tijd. Ook voor deze nieuwe taak is aanvullende capaciteit nodig.

Het gaat om € 85.000 aan loonkosten. Hiervoor is dekking bij bestaande budgetten in de programmabegrotingen van de gemeenten wat maakt dat het budgettair neutraal kan verlopen.

Risico's niet honoreren claim

Kwaliteitsverlies en het risico dat er fouten hersteld moeten worden die veroorzaakt zijn door de discontinuïteit als gevolg van de tijdelijke inhuur. Schades en overlast bij inwoners door het ongecontroleerd graven van kabelsleuven. Het minder incasseren van degeneratievergoedingen veroorzaakt minder budget voor herstel waardoor de kwaliteit van de openbare ruimte minder wordt. Een toename van de aanvragen voor traforuimtes kan leiden tot wachtlijsten waardoor de energietransitie wordt vertraagd. Als capaciteit verschoven wordt naar deze prioriteit kan dat weer leiden tot achterstanden in het onderhoud en verlaging van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Overzicht van baten en lasten

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in dit overzicht de baten en lasten per programma weergegeven. Onze GR BAR heeft echter maar één programma: Bedrijfsvoering. Wel zijn de baten en de lasten gerubriceerd naar enkele kostensoorten.

Lasten	jaarrekening 2021	begroting 2022 na wijz.	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	72.140.100	68.238.300	67.958.000	67.530.900	67.472.500	67.472.500
Opleidingen	786.500	933.200	933.200	933.200	933.200	933.200
Overige personeelslasten	1.372.300	1.354.500	1.389.500	1.389.500	1.389.500	1.389.500
Huisvestingskosten	16.500	20.500	20.600	20.500	20.500	20.500
ICT	3.168.500	3.390.200	3.266.000	3.326.900	3.326.600	3.326.300
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	1.122.100	333.500	383.500	383.500	383.500	383.500
Vennootschapsbelasting	4.000	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Overige bedrijfsvoering	5.284.800	6.292.800	6.466.200	6.355.400	6.355.700	6.356.000
Totaal lasten	83.894.800	80.569.500	80.423.500	79.946.400	79.888.000	79.888.000
Baten						
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	-966.300	-2.530.600	-2.942.700	-2.942.700	-2.942.700	-2.942.700
Opleidingen	-	-	-	-	-	-
Overige personeelslasten	-100	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-	-
ICT	-104.000	-73.500	-73.500	-73.500	-73.500	-73.500
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Overige bedrijfsvoering	-824.600	-351.200	-351.200	-351.200	-351.200	-351.200
Corona verrekening	-451.600	-	-	-	-	-
Bijdragen deelnemende gemeenten:						
- Barendrecht	-31.974.800	-30.293.400	-30.029.500	-29.834.600	-29.841.100	-29.841.100
- Albrandswaard	-16.649.000	-15.808.800	-15.704.400	-15.623.700	-15.552.000	-15.552.000
- Ridderkerk	-32.924.400	-31.512.000	-31.322.200	-31.120.700	-31.127.500	-31.127.500
Totaal baten	-83.894.800	-80.569.500	-80.423.500	-79.946.400	-79.888.000	-79.888.000
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	-	-	-	-	-	-
Saldo						
	jaarrekening 2021	begroting 2022 na wijz.	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Salariskosten (incl. inhuurkosten)	71.173.800	65.707.700	65.015.300	64.588.200	64.529.800	64.529.800
Opleidingen	786.500	933.200	933.200	933.200	933.200	933.200
Overige personeelslasten	1.372.200	1.354.500	1.389.500	1.389.500	1.389.500	1.389.500
Huisvestingskosten	16.500	20.500	20.600	20.500	20.500	20.500
ICT	3.064.500	3.316.700	3.192.500	3.253.400	3.253.100	3.252.800
Wagenpark inkl.gereedschap/machines	1.122.100	333.500	383.500	383.500	383.500	383.500
Vennootschapsbelasting	4.000	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Overige bedrijfsvoering	4.460.200	5.941.600	6.115.000	6.004.200	6.004.500	6.004.800
Corona verrekening	-451.600	-	-	-	-	-
Gesaldeerde bedragen (excl. bijdragen gemeenten)	81.548.200	77.614.200	77.056.100	76.579.000	76.520.600	76.520.600
Bijdragen deelnemende gemeenten:						
- Barendrecht	-31.974.800	-30.293.400	-30.029.500	-29.834.600	-29.841.100	-29.841.100
- Albrandswaard	-16.649.000	-15.808.800	-15.704.400	-15.623.700	-15.552.000	-15.552.000
- Ridderkerk	-32.924.400	-31.512.000	-31.322.200	-31.120.700	-31.127.500	-31.127.500
TOTAAL BIJDRAGEN	-81.548.200	-77.614.200	-77.056.100	-76.579.000	-76.520.600	-76.520.600
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	-	-	-	-	-	-

3.2 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

De volgende kaders gelden als uitgangspunt voor het opstellen van de begroting:

- *Ontwikkeling personele kosten*
De afgesloten cao's worden gevolgd.
De GR BAR wordt door de gemeenten gecompenseerd voor de cao, gestegen werkgeverspremies, gestegen kosten dienstreizen en periodieken.
- *Ontwikkeling overige kosten bedrijfsvoering*
* Voor het te hanteren inflatiepercentage voor 2023 wordt gebruik gemaakt van prognoses van het Centraal Planbureau. De GR BAR wordt door de gemeenten gecompenseerd voor de inflatie.
* Voor de meerjarenraming (2024-2026) worden constante prijzen gehanteerd.
- *Risico's*
De risico's van de GR BAR worden opgenomen in de individuele risicoprofielen van de gemeenten.
- *Verrekenen*
* Bij de jaarrekening:
 - ✓ het standaardpakket wordt volgens de afgesproken procentuele verdeelsleutel naar rato van ingebracht budget in rekening gebracht.
 - ✓ het maatwerkpakket wordt separaat aan de betreffende gemeente in rekening gebracht.
* Bij aanvullende diensten: De GR BAR bespreekt dit vooraf met het desbetreffende college.
- *Wettelijke nieuwe taken*
Het uitgangspunt is dat de GR BAR financieel wordt gecompenseerd door de gemeenten voor nieuwe taken die volgen uit nieuwe en gewijzigde wetgeving.
- *Investerings bedrijfsvoering*
* In de begroting wordt jaarlijks een meerjarig investeringsschema opgenomen.
* De meerjarige dekking van de nieuwe kapitaallasten vindt in principe plaats binnen de vrijval van de bestaande kapitaallasten.
- *15% opslag voor overhead bij formatie-uitbreiding*
Bij een uitbreiding van de formatie wordt een gemiddeld percentage van 15% voor overhead in rekening gebracht bij de gemeenten.
- *Opleidingskosten*
Het jaarlijkse opleidingsbudget is gefixeerd op 1,5% van de begrote loonkosten.
- *Autorisatieniveau*
Het autorisatieniveau van de begroting van onze GR BAR ligt op het niveau van de totaalbedragen van de baten en lasten.
- *Financieel toezicht door Provincie*
Uitgangspunt is repressief toezicht.

Verrekeningsystematiek

In de Notitie Verrekenen in de BAR-samenwerking uit 2013 zijn afspraken gemaakt over de wijze van verrekenen tussen de drie gemeenten. In de verrekeningsystematiek wordt onderscheid gemaakt tussen standaard en maatwerk diensten. De standaard diensten worden voor alle gemeenten gelijk uitgevoerd waardoor de uitvoering efficiënt kan worden ingericht en gemeenten dus besparen op hun uitvoeringskosten. Daarnaast is er de mogelijkheid voor maatwerk. Hierbij wordt de dienst volledig naar wens van de betreffende gemeente ingericht en kan een gemeente maximaal invulling geven aan haar specifieke behoefte ('couleur locale'). Omdat dit ten koste gaat van een efficiënte uitvoering wordt deze maatwerkdienstverlening apart met de betreffende gemeente 'afgerekend' zodat andere gemeenten niet mee betalen aan de extra kosten van lokaal maatwerk. Het

standaardpakket wordt volgens een verdeelsleutel naar rato van ingebracht budget verrekend. Om het maatwerk te kunnen toerekenen, is tijdschrijven ingevoerd. Hierbij wordt per medewerker bijgehouden voor welke gemeente werkzaamheden zijn uitgevoerd en wordt dit maatwerk naar rato afgerekend.

De percentages van de verdeelsleutel voor het standaard pakket worden jaarlijks op 1 januari geactualiseerd om te zorgen dat ze blijven aansluiten op de begrotingswijzigingen die ieder jaar worden opgesteld. De laatste keer is dit gebeurd op 1 januari 2022. Toen is de volgende verdeelsleutel berekend:

- Barendrecht:	38,84%
- Albrandswaard:	20,43%
- Ridderkerk:	40,73%

Op 1 januari 2023 zullen de percentages opnieuw geactualiseerd worden waarbij rekening zal worden gehouden met de begrotingswijzigingen die er in 2022 zijn geweest. Maar op dit moment gelden de percentages per 1 januari 2022 ook voor de begroting 2023.

Voor het sociaal domein (de teams van Maatschappij) wordt een afwijkende verdeelsleutel gehanteerd en wordt het aantal klanten (indicaties) Wmo en aantal klanten participatie als verdeelsleutel gebruikt.

Voorschot afrekening maatwerk gemeente Barendrecht

De afrekening van het maatwerk met de gemeenten vindt plaats in de jaarrekening van de GR BAR. Sinds de oprichting van onze GR BAR kreeg de gemeente Barendrecht ieder jaar steeds geld terug bij de jaarlijkse afrekening van het maatwerk op basis van haar grote inbreng aan personeel bij de start van de GR BAR. Op verzoek van Barendrecht wordt met ingang van de begroting 2022 op voorhand al rekening gehouden met een terug te ontvangen bedrag door Barendrecht van € 250.000. Bij de verrekening na afloop van het jaar zal rekening gehouden worden met dit door Barendrecht vooraf al ontvangen bedrag. Dit heeft alleen betrekking op de bijdrage van Barendrecht aan de GR BAR. Het heeft geen invloed op de bijdragen van Albrandswaard en Ridderkerk of andere posten in de BAR-begroting.

3.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Structurele lasten dienen gedekt te worden door structurele baten wil er sprake zijn van een structureel evenwicht. Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht is inzicht nodig in welke baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Daarom is voorgeschreven dat in de begroting een overzicht van de incidentele baten en lasten wordt opgenomen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft geen scherpe definitie voor wat incidenteel en structureel is.

In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV staat dat bij het beoordelen of baten en lasten incidenteel of structureel zijn gekeken moet worden naar de *aard van de begrotingspost*, ofwel naar de soort of de eigenschap van de post.

- *Structurele* baten en lasten zijn periodiek opgenomen in de jaarlijkse begroting, voor onbepaalde tijd en er is (nog) geen einddatum bekend.
- Bij *incidentele* baten en lasten gaat het om eenmalige zaken, (meerjarige) projecten en subsidies die een tijdelijk karakter, c.q. een eindig doel hebben.

In de Toelichting op het BBV is incidenteel omschreven als: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar of minder voordoen. Dit kan als hulpmiddel worden gebruikt. Maar het hierboven geschetste criterium van soort of eigenschap van een begrotingspost gaat altijd boven dit hulpmiddel.

In deze begroting zijn geen incidentele baten en lasten opgenomen.

3.4 Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2023 zijn er geen reserves aanwezig.

3.5 Geprognosticeerde meerjarenbalans

Deze geprognosticeerde balans geeft inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. De indeling is hetzelfde als de balans in de rekening, maar niet zo gedetailleerd.

Activa

Omschrijving	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Vaste activa	6.507.200	6.120.000	5.648.600	5.327.800	4.875.500
* Materiële activa - economisch nut	6.507.200	6.120.000	5.648.600	5.327.800	4.875.500
* Materiële activa - maatschappelijk nut	0	0	0	0	0
Totaal activa	6.507.200	6.120.000	5.648.600	5.327.800	4.875.500

Passiva

Omschrijving	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Vaste passiva	360.000	336.600	330.200	323.600	319.300
* Reserves (eigen vermogen)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
* Voorzieningen	319.300	319.300	319.300	319.300	319.300
* Langlopende schulden	40.700	17.300	10.900	4.300	0
Vlottende passiva	6.147.200	5.783.400	5.318.400	5.004.200	4.556.200
* Kortlopende schulden	6.147.200	5.783.400	5.318.400	5.004.200	4.556.200
Totaal Passiva	6.507.200	6.120.000	5.648.600	5.327.800	4.875.500

3.6 EMU-saldo

Het EMU-saldo is ingevoerd door de Europese Unie om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. Het is het vorderingensaldo op transactiebasis. Is het saldo positief dan is er sprake van een vorderingenoverschot. Is het saldo negatief, dan spreekt men van een vorderingentekort.

Het tekort mag niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Deze 3% geldt voor de Nederlandse overheid in haar geheel (Rijk en decentrale overheden).

Om de afzonderlijke provincies en gemeenten een beeld te geven wat dit voor hen betekent publiceert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties jaarlijks individuele EMU-

referentiewaarden. Dit betreft geen norm maar geeft een indicatie van het aandeel van een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm.

Gemeenschappelijke regelingen hebben geen individuele referentiewaarde. Het EMU-saldo van een gemeenschappelijke regeling maakt onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende gemeenten. In het geval van onze GR BAR dus van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

De GR BAR heeft net als gemeenten het boekhoudstelsel van baten lasten. Om tot het EMU-saldo te komen is de volgende berekening nodig:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0
Bij: afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.597.800	1.732.200	1.646.400	1.580.800	1.562.300
Af: investeringen in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	-1.680.000	-1.345.000	-1.175.000	-1.260.000	-1.110.000
EMU-saldo	-82.200	387.200	471.400	320.800	452.300

Bijlagen

Bijlage Investerings

Investeringsplan 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Materieel begraafplaatsen	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal Voorbereiding en beheer	50.000	50.000	50.000	50.000
Diverse hardware	490.000	400.000	400.000	400.000
Totaal Automatisering	490.000	400.000	400.000	400.000
Diverse software	500.000	500.000	500.000	500.000
Totaal Informatie management	500.000	500.000	500.000	500.000
Audio visuele middelen	30.000	55.000	25.000	
Vervangen bureaus			160.000	
Vervangen bureaustoelen			75.000	
Vervangen werkplekken KCC1 en KCC2 (alleen losse werkplekken en bureaustoelen)			50.000	
Vervangen kantoormeubilair Londen (werkplekken, bureaustoelen, vergadermeubilair en tafels/stoelen kantine)				100.000
Vervangen kantoormeubilair NV BAR (werkplekken, bureaustoelen en vergadermeubilair)				60.000
Doorontwikkelen kantoorinrichting (gezonde kantooromgeving)	200.000	100.000		
Inrichting bedrijfrestaurants en HUB's	75.000			
Vervangen autocad werkplekken BD en RK		70.000		
Totaal facilitair	305.000	225.000	310.000	160.000
Totaal generaal	1.345.000	1.175.000	1.260.000	1.110.000

Bijlage Taakvelden

Dit is een verplichte bijlage bij de begroting. De begroting is daarvoor gesplitst in directe kosten die naar deze Bijlage Taakvelden gaan en in kosten van overhead die naar het hierna volgende Overzicht Overhead gaan. Taakvelden zijn 53 - in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten - voorgeschreven zorggebieden die betrekking hebben op taken en daaraan gerelateerde activiteiten. De directe kosten zijn naar de taakvelden verdeeld op basis van verdeelsleutels gebaseerd op de staat van personeelslasten en een opgave van de managers en teamleiders over de werkzaamheden die de medewerkers verrichten.

De cijfers zijn indicatief. De verdeling is bewust eenvoudig gehouden.

Totalen per taakveld begroting 2023	BAR		Gemeenten		
	Lasten	Baten	Barendrecht	Albrandswaard	Ridderkerk
0.1 Bestuur	205.600	-	79.900	42.000	83.700
0.2 Burgerzaken	2.060.200	4.600	798.400	420.000	837.200
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.582.400	200	614.500	323.200	644.400
0.4 Overhead	40.376.400	2.747.800	14.833.000	7.711.300	15.084.600
0.5 Treasury	59.400	100	23.000	12.100	24.200
0.61 OZB woningen	260.200	600	18.500	9.300	231.800
0.62 OZB niet-woningen	89.700	200	-	-	89.500
0.63 Parkeerbelasting	200	-	100	-	100
0.64 Belastingen overig	177.300	400	68.700	36.100	72.100
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen	-	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting	28.500	-	11.100	5.800	11.600
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	69.800	-	27.100	14.300	28.400
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.875.600	400	1.116.700	587.400	1.171.100
2.1 Verkeer en vervoer	3.949.300	18.700	1.526.600	803.000	1.600.900
2.2 Parkeren	91.700	-	35.600	18.700	37.300
2.3 Recreatieve havens	1.000	-	400	200	400
2.4 Economische havens en waterwegen	36.200	-	14.100	7.400	14.700
2.5 Openbaar vervoer	69.400	-	27.000	14.200	28.300
3.1 Economische ontwikkeling	221.900	-	86.200	45.300	90.400
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	35.500	-	13.800	7.300	14.500
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	66.600	-	25.900	13.600	27.100
3.4 Economische promotie	500	-	200	100	200
4.1 Openbaar basisonderwijs	763.400	3.000	295.300	155.300	309.700
4.2 Onderwijshuisvesting	411.800	-	159.900	84.100	167.700
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	206.700	2.200	79.400	41.800	83.300
5.1 Sportbeleid en activering	77.800	700	29.900	15.800	31.400
5.2 Sportaccommodaties	791.300	-	307.300	161.700	322.300
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	120.100	1.500	46.100	24.200	48.300
5.4 Musea	77.400	700	29.800	15.700	31.200
5.5 Cultureel erfgoed	62.400	-	24.200	12.700	25.400
5.6 Media	1.043.600	24.800	395.700	208.100	415.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.720.900	15.600	1.439.100	757.000	1.509.200
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	84.300	1.500	32.200	16.900	33.700
6.2 Wijkteams	2.606.400	25.400	1.002.500	527.300	1.051.200
6.3 Inkomensregelingen	2.803.100	100	1.088.700	572.700	1.141.700
6.4 Begeleide participatie	492.200	3.700	189.700	99.800	199.000
6.5 Arbeidsparticipatie	1.240.300	7.500	478.800	251.900	502.100
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.775.900	-	689.800	362.800	723.300
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	279.700	-	108.600	57.100	113.900
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	411.500	-	159.800	84.100	167.600
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	42.200	700	16.100	8.500	16.900
7.2 Riolering	1.572.200	1.200	610.200	321.000	639.900
7.3 Afval	1.585.800	488.900	426.000	224.100	446.800
7.4 Milieubeheer	1.270.100	500	493.100	259.400	517.100
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.548.400	7.700	598.400	314.800	627.500
8.1 Ruimtelijke ordening	2.474.200	5.400	958.900	504.400	1.005.500
8.2 Grondexploitatie	748.700	1.000	290.400	152.800	304.500
8.3 Wonen en bouwen	1.955.700	2.300	758.700	399.100	795.600
Totaal	80.423.500	3.367.400	30.029.400	15.704.400	31.322.300

Bijlage Overzicht Overhead

Dit is een verplichte bijlage bij de begroting. De begroting is daarvoor gesplitst in directe kosten die naar de Bijlage Taakvelden gaan (zie de bijlage hiervoor) en in kosten van overhead die naar dit Overzicht Overhead gaan.

Overhead is gedefinieerd als: de kosten die verband houden met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betreft de hiërarchisch leidinggevenden, financiën, control, HRM, inkoop, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, ICT, facilitaire zaken, huisvesting, DIV en managementondersteuning.

De cijfers zijn indicatief. Er is bewust voor gekozen de verdeling eenvoudig te houden.

Overhead	Lasten	Baten
Salariskosten, opleidingen en overige personeelslasten	33.593.500	103.100
Gemeentewerf Barendrecht, Londen 15	69.400	-
Personele benodigdheden	2.408.400	
ICT benodigdheden	3.046.700	74.300
Implementatie omgevingswet	138.000	-
kantoorbenodigdheden	1.882.300	12.000
Stelposten	-761.900	2.558.400
Totaal overhead	40.376.400	2.747.800